

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY
w Białymstoku

Ranking

zawodów

deficytowych i nadwyżkowych

w woj. podlaskim

w I półroczu 2013r.

Białystok, listopad 2013

**RAPORT OPRACOWANO
W WYDZIALE BADAŃ I ANALIZ
WOJEWÓDZKIEGO URZĘDU PRACY
W BIAŁYMSTOKU**

Wersja elektroniczna raportu dostępna na stronie internetowej WUP

www.up.podlasie.pl

<http://www.up.podlasie.pl/index.php/strony/22201>

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	4
CEL OPRACOWANIA	4
PODSTAWA I METODOLOGIA OPRACOWANIA	5
1. ANALIZA BEZROBOCIA W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG ZAWODÓW	7
1.1. NOWO REJESTRUJĄCY SIĘ BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW	7
1.2 BEZROBOTNI OGÓŁEM ZAREJESTROWANI W KOŃCU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO ..	10
1.3 STRUKTURA ZAWODOWA BEZROBOTNYCH WG PŁCI	15
1.4 STRUKTURA ZAWODOWA BEZROBOTNYCH ABSOLWENTÓW	18
1.5 ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWAŁE BEZROBOCIE W WOJ. PODLASKIM	21
2. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	26
2.1. WSKAŹNIK SZANSY UZYSKANIA OFERTY.	30
3. ANALIZA BEZROBOCIA I OFERT PRACY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY (WG SEKCJI PKD).....	32
4.1. ZAWODY NADWYŻKOWE	37
4.2 ZAWODY DEFICYTOWE	40
4.3 ZAWODY ZRÓWNOWAŻONE	43

WSTĘP

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z instrumentów dostarczających informacji z zakresu popytu i podaży pracy – jednego z głównych czynników kształtujących sytuację na rynku pracy.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych (MZDiN) jako jednolita metoda, służąca koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy, został wprowadzony w 2005r. przez Ministerstwo Gospodarki i Pracy. Na podstawie opracowanych przez MGiP zaleceń metodycznych do prowadzenia Monitoringu sporządzane są cyklicznie raporty powiatowe, wojewódzkie i krajowe o charakterze diagnostycznym (raporty półroczne) oraz diagnostyczno-prognostycznym (raporty roczne).

Niniejszy raport ma charakter diagnostyczny i zawiera analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2013r.

Cel opracowania

Obowiązek opracowywania analiz rynku pracy i badania popytu na pracę, w tym prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest jednym z zadań samorządu województwa w zakresie polityki rynku pracy. Zadanie to wynika z zapisów Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹.

Podstawowym celem Rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest przedstawienie kompleksowej, aktualnej informacji na temat kształtowania się popytu i podaży pracy na regionalnym rynku pracy w I półroczu 2013r. w przekroju zawodowym.

Porównanie struktury zawodowej popytu na pracę (ofert pracy zgłaszanych do urzędów pracy) i podaży pracy (zarejestrowanych bezrobotnych) pozwoli na:

- określenie obszarów nierównowagi między popytem a podażą siły roboczej (wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych),
- utworzenie rankingu zawodów wg wskaźników: intensywności nadwyżki/deficytu zawodów, długotrwałego bezrobocia, szansy uzyskania oferty.

Uzyskane informacje w tym zakresie będą stanowić źródło informacji pomocne przy:

¹ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, art. 8, ust.1pkt.3 (Dz. U. z 2004r. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.).

- określaniu kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na regionalnym rynku pracy,
- właściwym planowaniu i prowadzeniu działań w zakresie przeciwdziałania bezrobociu przez samorządy oraz instytucje i organizacje zajmujące się problematyką bezrobocia,
- podnoszeniu jakości usług rynku pracy w zakresie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, poprzez dostarczanie informacji w zakresie zawodów poszukiwanych przez pracodawców oraz zawodów, na które zmniejsza się zapotrzebowanie na rynku pracy,
- inicjowaniu kierunków szkoleń osób bezrobotnych zgodnie z potrzebami rynku pracy, w celu zapewnienia ich większej efektywności,
- planowaniu kierunków kształcenia zawodowego dostosowanych do potrzeb rynku pracy,
- prowadzeniu racjonalnego i zgodnego z potrzebami rynku pracy gospodarowania środkami Funduszu Pracy,
- sporządzaniu wykazu zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne
- prowadzeniu badań, analiz, prognoz i innych opracowań dotyczących rynku pracy.

Podstawa i metodologia opracowania

Niniejszy raport został sporządzony zgodnie z Zaleceniami metodycznymi do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych i w oparciu o tablice wynikowe wygenerowane przy użyciu specjalnie przygotowanej aplikacji w ramach Systemu Informatycznego SYRIUSZ. Aplikacja ta pozwala na wydruk zestawień zawierających wyliczone wskaźniki, umożliwiające określenie zawodów deficytowych i nadwyżkowych i interpretację uzyskanych wyników. Stworzona w ten sposób baza informacyjna dostępna jest również dla innych osób zainteresowanych (<http://mz.praca.gov.pl>).

Podstawowym źródłem informacji wykorzystanych do opracowania raportu były dane liczbowe dotyczące struktury zarejestrowanych bezrobotnych i wolnych miejsc pracy, zawarte w załącznikach do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy, sporządzanych przez powiatowe urzędy pracy: załączniku nr 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” za I półrocze 2013r. oraz załączniku nr 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy”

za I półrocze 2013r.”. Z tego też względu raport dotyczy jedynie części rynku pracy, tej objętej aktywnością powiatowych urzędów pracy.

Podstawą analizy struktury zawodowej bezrobotnych i ofert pracy jest nowa Klasyfikacja Zawodów i Specjalności², która weszła w życie 1 lipca 2010 roku. W dokumencie tym **zawód** został zdefiniowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło dochodów. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki. **Umiejętność** określono jako sprawdzoną możliwość wykonania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu (specjalności), natomiast przez **kwalifikacje zawodowe** rozumiane są układy wiedzy i umiejętności wymagane do realizacji składowych zadań zawodowych³.

Klasyfikacja została opracowana na podstawie Międzynarodowego Standardu Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 (COM), zalecanego przez EUROSTAT krajom członkowskim Unii Europejskiej do stosowania w badaniach statystycznych i analizach rynku pracy i uwzględnia aktualną zarówno aktualną klasyfikację zawodów szkolnictwa zawodowego, jak i strukturę zawodową na rynku pracy w Polsce.

Klasyfikacja jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy i obejmuje 2360 zawodów (specjalności), które zostały zagregowane w 444 grupy elementarne, a następnie w 132 grupy średnie, 43 duże i 10 wielkich, na podstawie podobieństwa kwalifikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności). Wszystkie pozycje klasyfikacyjne opatrzone zostały symbolem cyfrowym (kodem). Grupy wielkie oznaczono symbolem jednocyfrowym, grupy duże – dwucyfrowym, grupy średnie – trzycyfrowym, a elementarne – czterocyfrowym. Poszczególnym zawodom i specjalnościom przyporządkowano kod sześciocyfrowy.

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. z 2010r. Nr 82, poz. 537), obowiązujące od 1 lipca 2010r.

³ Klasyfikacja zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2010, s. 9

1. ANALIZA BEZROBOCIA W WOJ. PODLASKIM WEDŁUG ZAWODÓW

1.1. Nowo rejestrujący się bezrobotni według zawodów

W ciągu I półrocza 2013r., w powiatowych urzędach pracy województwa podlaskiego zarejestrowało się 38092 nowych bezrobotnych. Napływ do bezrobocia był mniejszy w stosunku do poprzedniego półrocza - o 3450 osób, natomiast był większy w porównaniu do I półrocza roku ubiegłego - o 3483 osoby. Spośród nowo rejestrujących się bezrobotnych zawod posiadało 27636 osób, tj. 72,6%.

Tab. 1 Nowo rejestrujący się bezrobotni w woj. podlaskim w I półroczu 2013r. wg wielkich grup zawodów

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	I półrocze 2013r.	
	liczba	%
Ogółem, z tego:	38092	100,0
Bez zawodu	10456	27,4
0. Siły zbrojne	5	0,01
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	184	0,5
2. Specjaliści	5024	13,2
3. Technicy i inny średni personel	5066	13,3
4. Pracownicy biurowi	1255	3,3
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	4471	11,7
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	496	1,3
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	7206	18,9
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1686	4,4
9. Pracownicy przy pracach prostych	2243	5,9

Największy napływ osób bezrobotnych do ewidencji urzędów pracy odnotowano tradycyjnie w grupie robotników przemysłowych i rzemieślników (18,9% ogółu „napływów”), techników i innego średniego personelu (13,3%), specjalistów (13,2%), a przede wszystkim w grupie bezrobotnych bez zawodu (27,4%).

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r.**

Tab. 2 Największy napływ do bezrobocia według dużych (2-cyfrowych) grup zawodów w I półroczu 2013r.

Grupy zawodów	Liczba nowo rejestrujących się bezrobotnych	% do ogółu „napływów”
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych, w tym:	2688	7,1
- technicy mechanicy	866	2,3
- technicy rolnicy i pokrewni	452	1,2
- technicy nauk fizycznych i technicznych	368	1,0
- technicy budownictwa	322	0,8
- technicy technologii żywności	242	0,6
Sprzedawcy i pokrewni, w tym:	2471	6,5
- sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	2164	5,7
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń, w tym:	2422	6,4
- mechanicy pojazdów samochodowych	870	2,3
- ślusarze i pokrewni	655	1,7
- mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych	325	0,9
- ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metalu i pokrewni	292	0,8
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni, w tym:	2351	6,2
- stolarze meblowi i pokrewni	693	1,8
- piekarze, cukiernicy i pokrewni	543	1,4
- krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	434	1,1
- masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	228	0,6
Pracownicy usług osobistych, w tym:	1705	4,5
- kucharze	614	1,6
- fryzjerzy	373	1,0
- gospodarze budynków	336	0,9
- kelnerzy	170	0,4
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków), w tym:	1520	4,0
- murarze i pokrewni	406	1,1
- hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych	233	0,6
- cieśle i stolarze budowlani	150	0,4
- malarze i pokrewni	144	0,4
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie, w tym:	1508	4,0
- robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	570	1,5
- robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	405	1,1
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania, w tym:	1449	3,8
- specjaliści do spraw administracji i rozwoju	725	1,9
- specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	229	0,6
- specjaliści do spraw reklamy i marketingu	190	0,5

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r.**

Natomiast na poziomie poszczególnych zawodów i specjalności (wg kodu 6-cyfrowego) najwięcej bezrobotnych zarejestrowało się w I półroczu 2013 roku w zawodach (Tab.3):

Tab. 3 Największy napływ osób do bezrobocia według 6-cyfrowych kodów zawodów w I półroczu 2013r.

Kod zawodu	Napływ bezrobotnych ogółem w zawodach:	I półrocze 2013r.	
		liczba	%
"000000"	Bez zawodu	10456	27,4
"522301"	Sprzedawca*	1993	5,2
"722204"	Ślusarz*	642	1,7
"311504"	Technik mechanik*	638	1,7
"331403"	Technik ekonomista*	632	1,7
"931301"	Robotnik budowlany	570	1,5
"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	481	1,3
"752205"	Stolarz*	465	1,2
"753105"	Krawiec*	423	1,1
"711202"	Murarz*	394	1,0
"242217"	Specjalista administracji publicznej	383	1,0
"314207"	Technik rolnik*	348	0,9

Spośród ogółu bezrobotnych nowo rejestrujących się w I półroczu 2013r. 12,8% stanowiły **osoby będące w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki** (4865). Liczba nowo rejestrujących się absolwentów była wyższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego (o 495 osób, tj. o 11,3%), natomiast ich udział w ogólnej zbiorowości nowo rejestrujących się bezrobotnych zmniejszył się o 1,6 punktu proc.

W I półroczu 2013r. najwięcej absolwentów rejestrowało się w zawodach (Tab.4):

Tab. 4 Największy napływ absolwentów do bezrobocia według 6-cyfrowych kodów zawodów w I półroczu 2013r.

Kod zawodu	Napływ absolwentów w zawodach:	I półrocze 2013r.	
		liczba	%
"000000"	Bez zawodu	2221	45,7
"522301"	Sprzedawca*	120	2,5
"242190"	Pozostali specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	92	1,9
"235107"	Pedagog	80	1,6
"242217"	Specjalista administracji publicznej	70	1,4

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2013r.

"723103"	Mechanik pojazdów samochodowych*	58	1,2
"263102"	Ekonomista	57	1,2
"261906"	Prawnik legislator	51	1,0
"512002"	Kucharz małej gastronomii*	48	1,0
"514101"	Fryzjer*	44	0,9
"214202"	Inżynier budownictwa - budownictwo ogólne	43	0,9

Największy napływ do bezrobocia zaobserwowano zwłaszcza w grupie absolwentów nie posiadających zawodu – głównie absolwentów liceów ogólnokształcących (45,7% ogółu nowo rejestrujących się absolwentów), licznie reprezentowani też byli absolwenci szkół wyższych (zarządzanie i organizacja, pedagogika, administracja, ekonomia, prawo).

1.2 Bezrobotni ogółem zarejestrowani w końcu okresu sprawozdawczego

W końcu I półrocza 2013r. w urzędach pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było 68002 bezrobotnych. W porównaniu do końca poprzedniego półrocza liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 703 osoby, tj. o 1,0%, natomiast w stosunku do I półrocza ubiegłego roku zwiększyła się o 3729 osób, tj. o 5,8%. Stopa bezrobocia wyniosła dla województwa 14,6%, tj. o 0,1 punktu proc. mniej niż w końcu II półrocza 2012r. ale o 0,9 punktu procentowego więcej niż przed rokiem.

W populacji bezrobotnych dominują osoby, posiadające zawód. W końcu I półrocza 2013r. zbiorowość ta liczyła 50609 osób (74,4% ogółu bezrobotnych w województwie) i w ciągu roku zwiększyła się o 2395 osób, tj. o 5,0%. Bez zawodu natomiast było 17393 zarejestrowanych bezrobotnych (25,6%), tj. o 1334 osoby więcej niż w końcu I półrocza 2012r. (o 8,3%).

Statystyka dla osób bezrobotnych poprzednio pracujących sporządzana jest według zawodu, w jakim bezrobotni ci poszukują pracy i do wykonywania tego zawodu mają odpowiednie kwalifikacje potwierdzone świadectwem szkolnym lub innym dokumentem, bądź odpowiednim, minimum rocznym, stażem pracy w danym zawodzie. Natomiast grupa bezrobotnych bez zawodu obejmuje osoby, które nie posiadają świadectwa czy dyplomu ukończenia szkoły lub odpowiedniego kursu oraz osoby, które nie posiadają udokumentowanej ciągłości pracy w okresie minimum 1 roku w tym samym zawodzie. Są to głównie osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

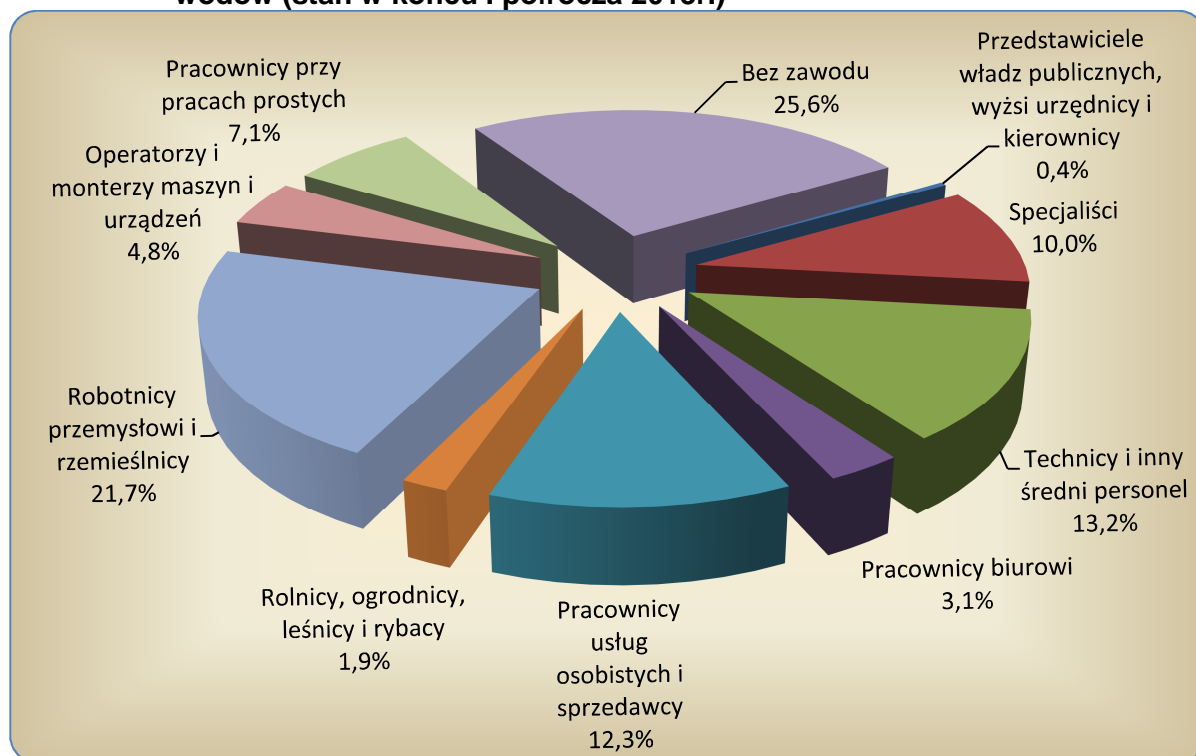

Tab. 5 Bezrobotni zarejestrowani w końcu I półrocza 2013r. wg wielkich grup zawodów

Grupy zawodów: (nazwa wielkiej grupy)	Bezrobotni zarejestrowani w końcu I półrocza 2013r.		Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2013r.			
	liczba	%	ogółem	%	w tym pracy subsyd.	% ogółu ofert
Ogółem, z tego:	68002	100,0	13001	100,0	7343	56,5
Bez zawodu	17393	25,6	29	0,2	0	0,0
0. Siły zbrojne	9	0,01	0	0,0	0	0,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	261	0,4	82	0,6	6	7,3
2. Specjaliści	6770	10,0	767	5,9	453	59,1
3. Technicy i inny średni personel	8994	13,2	1296	10,0	782	60,3
4. Pracownicy biurowi	2092	3,1	1731	13,3	1440	83,2
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	8371	12,3	3967	30,5	2781	70,1
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1308	1,9	136	1,0	96	70,6
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	14743	21,7	2232	17,2	618	27,7
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3240	4,8	813	6,3	126	15,5
9. Pracownicy przy pracach prostych	4821	7,1	1948	15,0	1041	53,4

Podobnie jak w latach poprzednich, struktura zawodowa bezrobotnych zarejestrowanych w końcu I półrocza 2013r. zdominowana była przez 3 wielkie grupy zawodów, a mianowicie: robotników przemysłowych i rzemieślników (21,7% ogółu bezrobotnych), techników i inny średni personel (13,2%) oraz pracowników usług osobistych i sprzedawców (12,3%). Najmniej licznie z kolei reprezentowani byli wśród bezrobotnych przedstawiciele sił zbrojnych (0,01% ogółu) i przedstawiciele władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (0,4%), rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (1,9%) oraz pracownicy biurowi (3,1%).

Wykres 1. Struktura zawodowa bezrobotnych w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów (stan w końcu I półrocza 2013r.)

Poniżej przedstawiono ranking, w którym zostało uwzględnionych 19 elementarnych (4-cyfrowych) najczęściej występujących wśród bezrobotnych grup zawodów (zarejestrowani bezrobotni stanowili co najmniej 1,0% ogółu bezrobotnych w województwie).

Tab. 6 Lista rankingowa 19 grup zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza 2013r.)

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	I półrocze 2013r.	
			liczba	% do ogółu bezrob.
1.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	4104	6,0
2.	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	1594	2,3
3.	3115	Technicy mechanicy	1430	2,1
4.	7222	Ślusarze i pokrewni	1375	2,0
5.	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	1247	1,8
6.	5120	Kucharze	1236	1,8
7.	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	1226	1,8
8.	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1172	1,7
9.	9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	1159	1,7
10.	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	1098	1,6
11.	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	1035	1,5
12.	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	972	1,4
13.	7112	Murarze i pokrewni	960	1,4

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r.**

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	I półrocze 2013r.	
			liczba	% do ogółu bezrob.
14.	9329	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	892	1,3
15.	9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	876	1,3
16.	5153	Gospodarze budynków	752	1,1
17.	7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	731	1,1
18.	3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	723	1,1
19.	5141	Fryzjerzy	699	1,0

Podobnie jak w latach poprzednich, na czele rankingu uplasowali się sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) - najliczniejsza wśród osób bezrobotnych grupa zawodowa, licząca 4104 osoby, tj. 6,0% ogółu bezrobotnych. Mimo że do tej grupy adresowanych jest najwięcej propozycji zatrudnienia, jest to jeden z najbardziej nadwyżkowych zawodów na podlaskim rynku pracy.

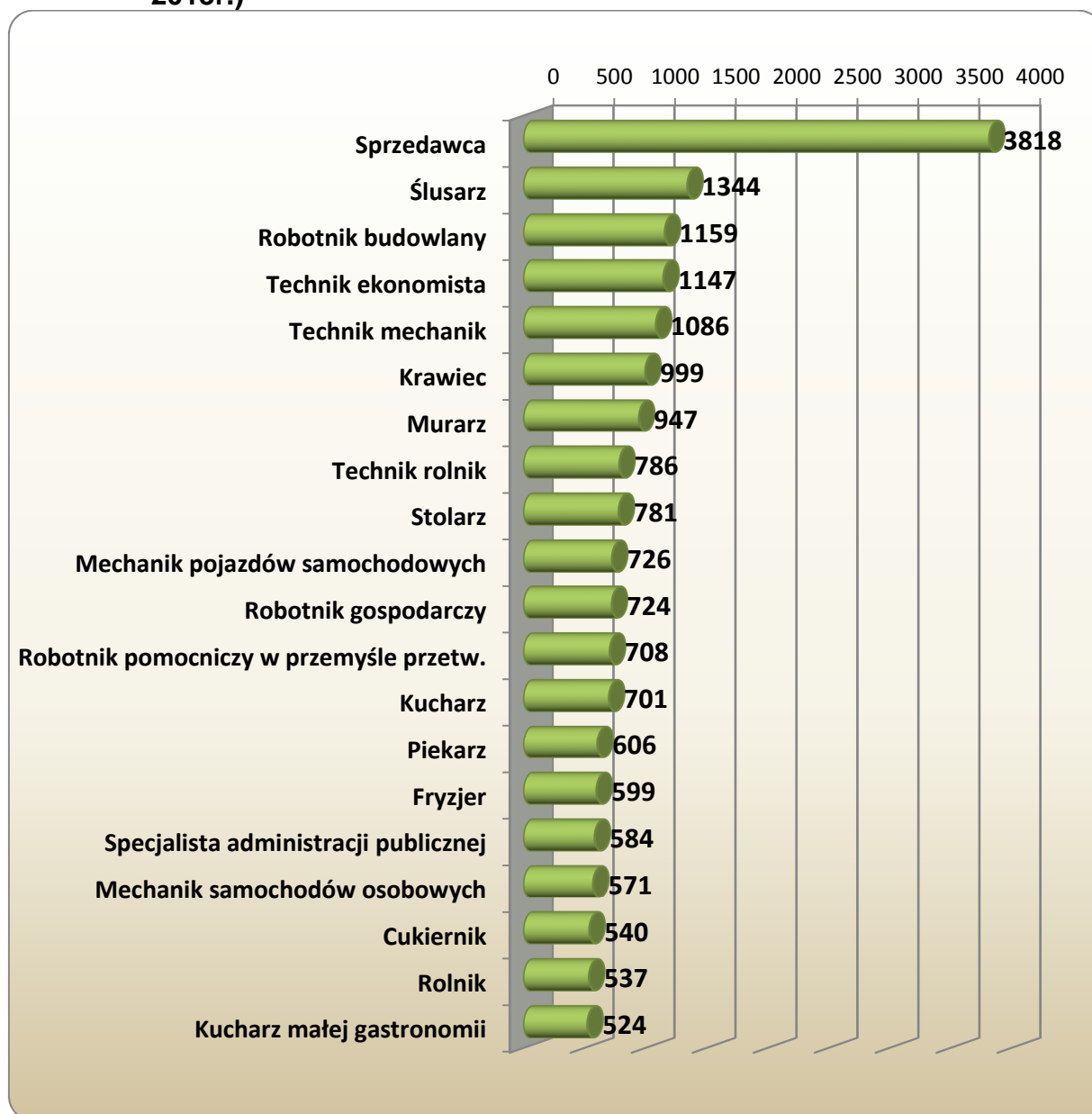
Kolejne pozycje na powyższej liście są zdominowane przez przedstawicieli dwóch wielkich grup zawodów: robotników przemysłowych i rzemieślników (mechaników pojazdów samochodowych, ślusarzy, stolarzy meblowych, piekarzy, cukierników, krawców, kuśnierzy, kapeluszników, murarzy, elektromechaników i elektromonterów) oraz techników i innego średniego personelu (techników mechaników, średniego personelu do spraw statystyki, techników rolnictwa i techników nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowanych). Większość z wymienionych zawodów należy do grupy nadwyżkowych.

W rankingu zawodów najliczniej reprezentowanych przez zarejestrowanych bezrobotnych wystąpił również zawód z grupy specjalistów: na poz. 10 specjalista do spraw administracji i rozwoju (1098 osób, tj. 1,6% ogółu bezrobotnych), będący zawodem nadwyżkowym na podlaskim rynku pracy.

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r.**

Wykres 2. Ranking 20 specjalności (wg 6-cyfrowego kodu) najczęściej występujących wśród podlaskich bezrobotnych (stan w końcu I półrocza 2013r.)

1.3 Struktura zawodowa bezrobotnych wg płci

W zbiorowości bezrobotnych zarejestrowanych w końcu I półrocza 2012r. kobiety stanowiły 45,3% (30781), a mężczyźni 54,7% (37221). W ciągu roku liczba bezrobotnych kobiet zwiększyła się o 527 (o 1,7%), a mężczyzn o 3202 (o 9,4 %). Udział kobiet zmniejszył się o 1,8 punkty proc. (w końcu I półrocza 2012r. wynosił on 47,1%).

Tab. 7 Bezrobotni w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów w podziale na płeć (stan w końcu I półrocza 2013 roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		z tego:			
			Kobiety		Mężczyźni	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	68002	100,0	30781	100,0	37221	100,0
Bez zawodu	17393	25,6	7845	25,5	9548	25,7
0. Siły zbrojne	9	0,01	0	0,0	9	0,02
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	261	0,4	105	0,3	156	0,4
2. Specjaliści	6770	10,0	4296	14,0	2474	6,6
3. Technicy i inny średni personel	8994	13,2	4391	14,3	4603	12,4
4. Pracownicy biurowi	2092	3,1	1410	4,6	682	1,8
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	8371	12,3	6304	20,5	2067	5,6
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1308	1,9	658	2,1	650	1,7
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	14743	21,7	3200	10,4	11543	31,0
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3240	4,8	744	2,4	2496	6,7
9. Pracownicy przy pracach prostych	4821	7,1	1828	5,9	2993	8,0

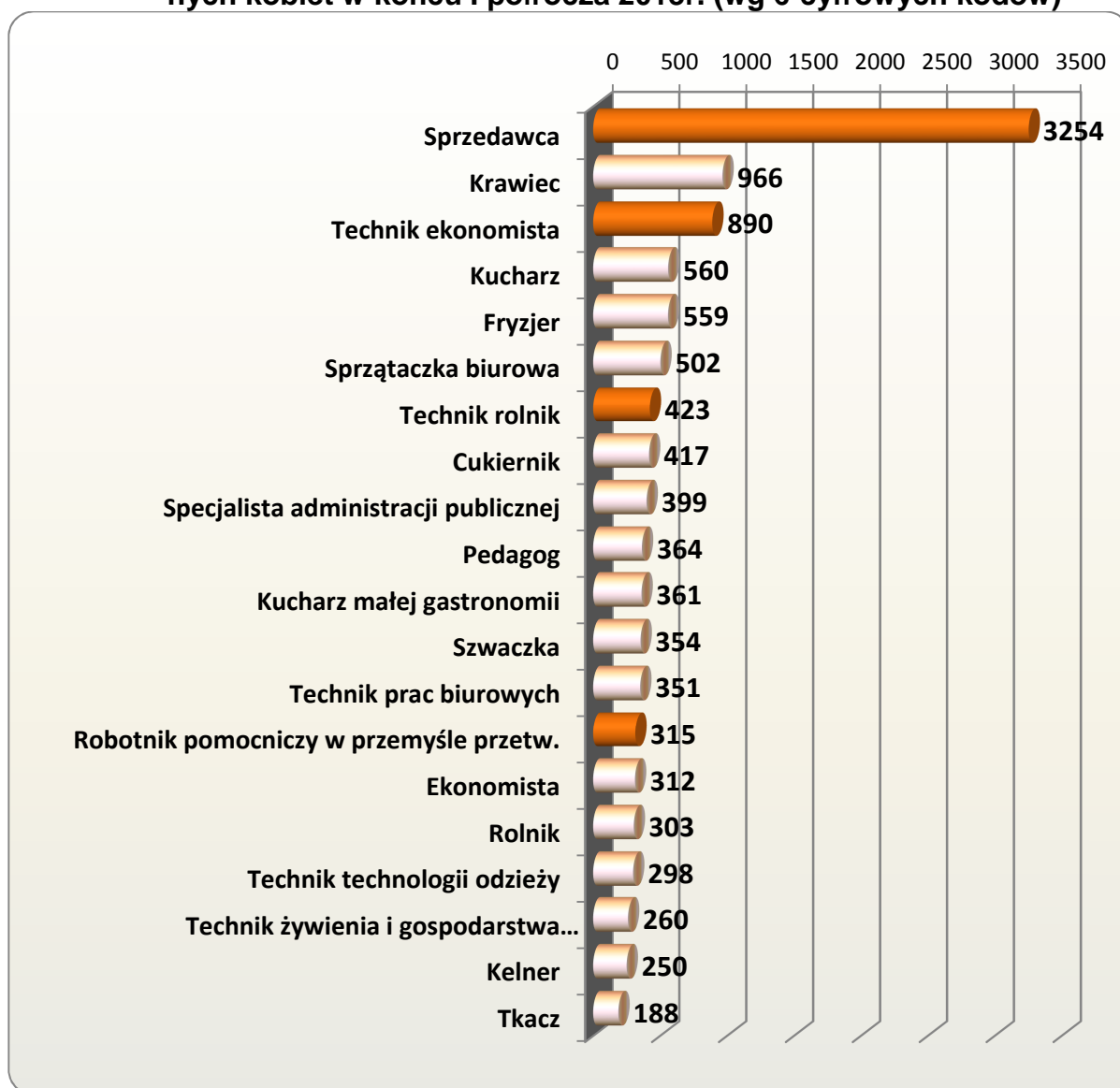
Struktura zawodowa bezrobotnych kobiet zdecydowanie różni się od struktury zawodowej bezrobotnych mężczyzn. Wśród kobiet większy udział zaznaczył się w grupach zawodowych związanych z wyższym i średnim poziomem wykształcenia. I tak: 14,0% bezrobotnych kobiet stanowiły specjalistki, podczas gdy wśród mężczyzn odsetek osób z wyższym wykształceniem wyniósł zaledwie 6,6%. Podobnie wyraźne różnice zaznaczyły się w stosunku do osób zaliczanych do grupy zawodowej pracowników biurowych (4,6% wśród bezrobotnych kobiet i 1,8% wśród bezrobotnych mężczyzn) i w mniejszym stopniu - w grupie techników i innego średniego personelu (14,3% wśród bezrobotnych kobiet i 12,4% wśród bezrobotnych mężczyzn). Największe dysproporcje, jeśli chodzi o przewagę kobiet, dotyczą jednak

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2013r.

grupy pracowników usług osobistych i sprzedawców (20,5% wśród bezrobotnych kobiet i tylko 5,6% wśród bezrobotnych mężczyzn).

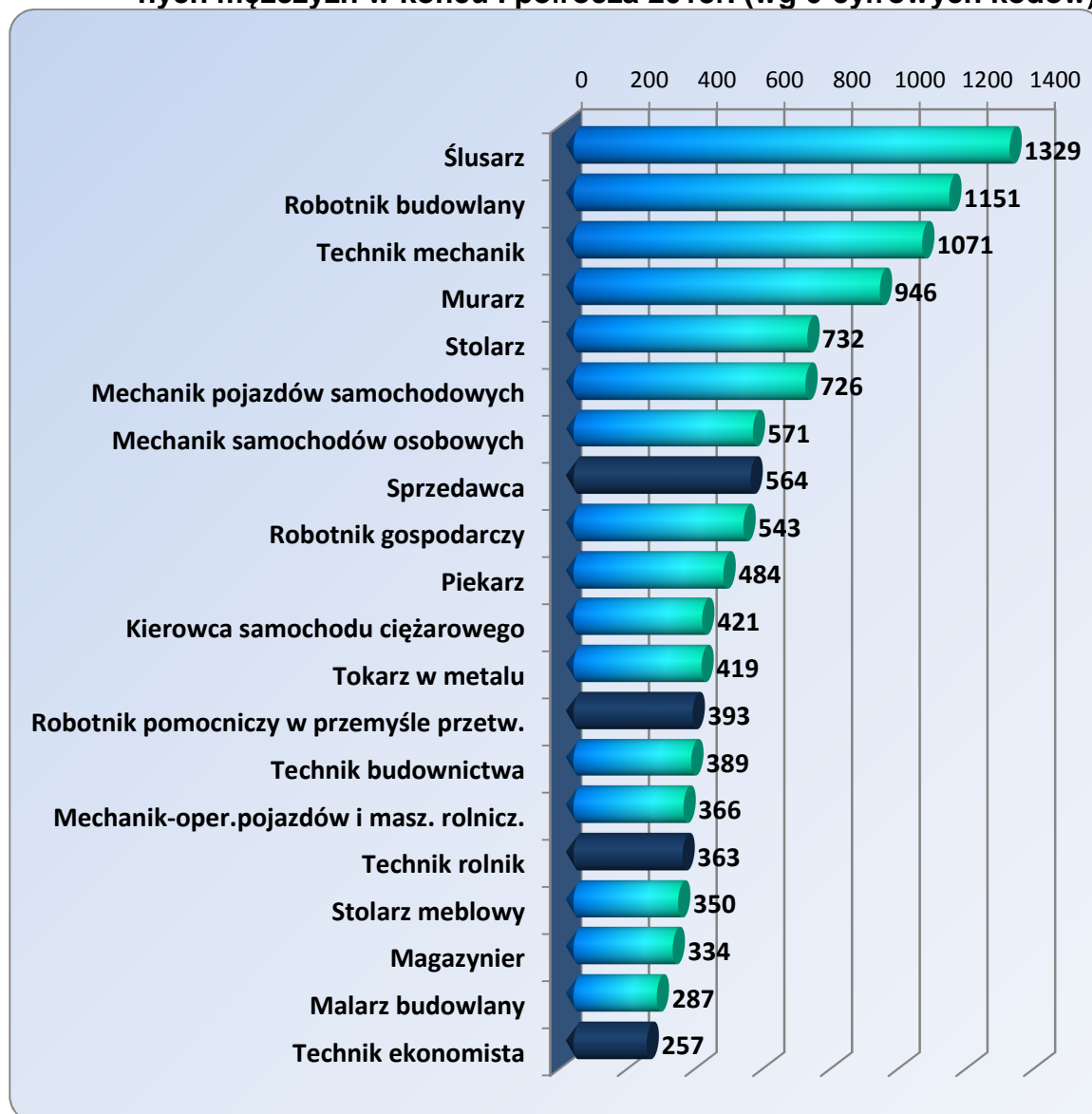
Z kolei w grupie bezrobotnych mężczyzn większy udział mieli robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (31,8% wśród bezrobotnych mężczyzn i 10,4% wśród bezrobotnych kobiet), operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (6,7% wśród bezrobotnych mężczyzn i 2,4% wśród bezrobotnych kobiet) oraz pracownicy przy pracach prostych (8,0% wśród bezrobotnych mężczyzn i 5,9% wśród bezrobotnych kobiet), czyli przedstawiciele grup zawodów związanych z niższymi poziomami wykształcenia.

Wykres 3. Ranking 20 zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych kobiet w końcu I półrocza 2013r. (wg 6-cyfrowych kodów)

Kolorem ciemniejszym zaznaczono zawody powtarzające się wśród kobiet i mężczyzn.

Wykres 4. Ranking 20 zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych mężczyzn w końcu I półroczu 2013r. (wg 6-cyfrowych kodów)

Kolorem ciemniejszym zaznaczono zawody powtarzające się wśród kobiet i mężczyzn.

Wyraźnie zarysowały się też grupy zawodowe zdominowane przez jedną płęć. I tak, do zdominowanych przez bezrobotnych mężczyzn można zaliczyć zawody związane z kierowaniem i naprawą pojazdów samochodowych i rolniczych, budownictwem oraz z przemysłem i przetwórstwem maszynowym.

Z kolei do najbardziej sfeminizowanych grup zawodowych należą już tradycyjnie zawody związane ze sferą handlu i usług oraz pracami biurowymi; wystąpiły tu także zawody na poziomie wykształcenia wyższego (specjalista administracji publicznej, pedagog, ekonomista).

1.4 Struktura zawodowa bezrobotnych absolwentów

Grupą bezrobotnych, objętą monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych są osoby będące w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w szkole, ukończenia kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub od nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez niepełnosprawnych, zwane w skrócie absolwentami. Grupa ta obejmowała w końcu I półrocza 2013r. 2365 osób bezrobotnych i stanowiły one 3,5% ogółu bezrobotnych. W ciągu roku liczba bezrobotnych absolwentów zmniejszyła się o 50 osób, tj. o 2,1%, a udział tej grupy wśród ogółu bezrobotnych zmniejszył się o 0,3 punktu proc.

Tab. 8 Bezrobotni absolwenci w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów (stan w końcu I półrocza 2013 roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		w tym absolwenci	
	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	68002	100,0	2365	100,0
Bez zawodu	17393	25,6	1200	50,7
0. Siły zbrojne	9	0,01	0	0,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	261	0,4	1	0,04
2. Specjaliści	6770	10,0	722	30,5
3. Technicy i inny średni personel	8994	13,2	139	5,9
4. Pracownicy biurowi	2092	3,1	45	1,9
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	8371	12,3	126	5,3
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1308	1,9	4	0,2
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	14743	21,7	62	2,6
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3240	4,8	28	1,2
9. Pracownicy przy pracach prostych	4821	7,1	38	1,6

Struktura zawodowa bezrobotnych absolwentów różni się zdecydowanie od struktury ogółu zarejestrowanych bezrobotnych.

Wśród bezrobotnych absolwentów najliczniej reprezentowaną grupą zawodową są specjaliści. W końcu I półrocza 2013r. do grupy tej zaliczono 722 osoby i stanowiły one 30,5% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów. Wśród ogółu bezrobotnych osoby z wyższym wykształceniem stanowiły 10,7%. Udział specjalistów wśród bezrobotnych absolwentów jest więc 3-krotnie większy niż w ogólnej zbiorowości bezrobotnych.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2013r.

Drugą pod względem liczebności grupą zawodową wśród bezrobotnych absolwentów są technicy i inny średni personel – w końcu I półrocza 2013r. zarejestrowanych było 139 osób. Stanowiły one 5,9% bezrobotnych absolwentów i było to o 7,3 punktu proc. mniej niż wynosił udział tej grupy zawodowej wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Na zbliżonym poziomie była także grupa pracowników usług osobistych i sprzedawców, licząc w końcu omawianego okresu 126 osób, tj. 5,3% bezrobotnych absolwentów.

Wysoki jest też w populacji bezrobotnych absolwentów udział osób nie posiadających żadnego zawodu i znacznie przewyższa on analogiczny wskaźnik w ogólnej liczbie bezrobotnych: odpowiednio 50,7% wobec 25,6% (przed rokiem 46,5% wobec 25,0%).

Tab. 9 Lista rankingowa zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych absolwentów w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza 2013r.)

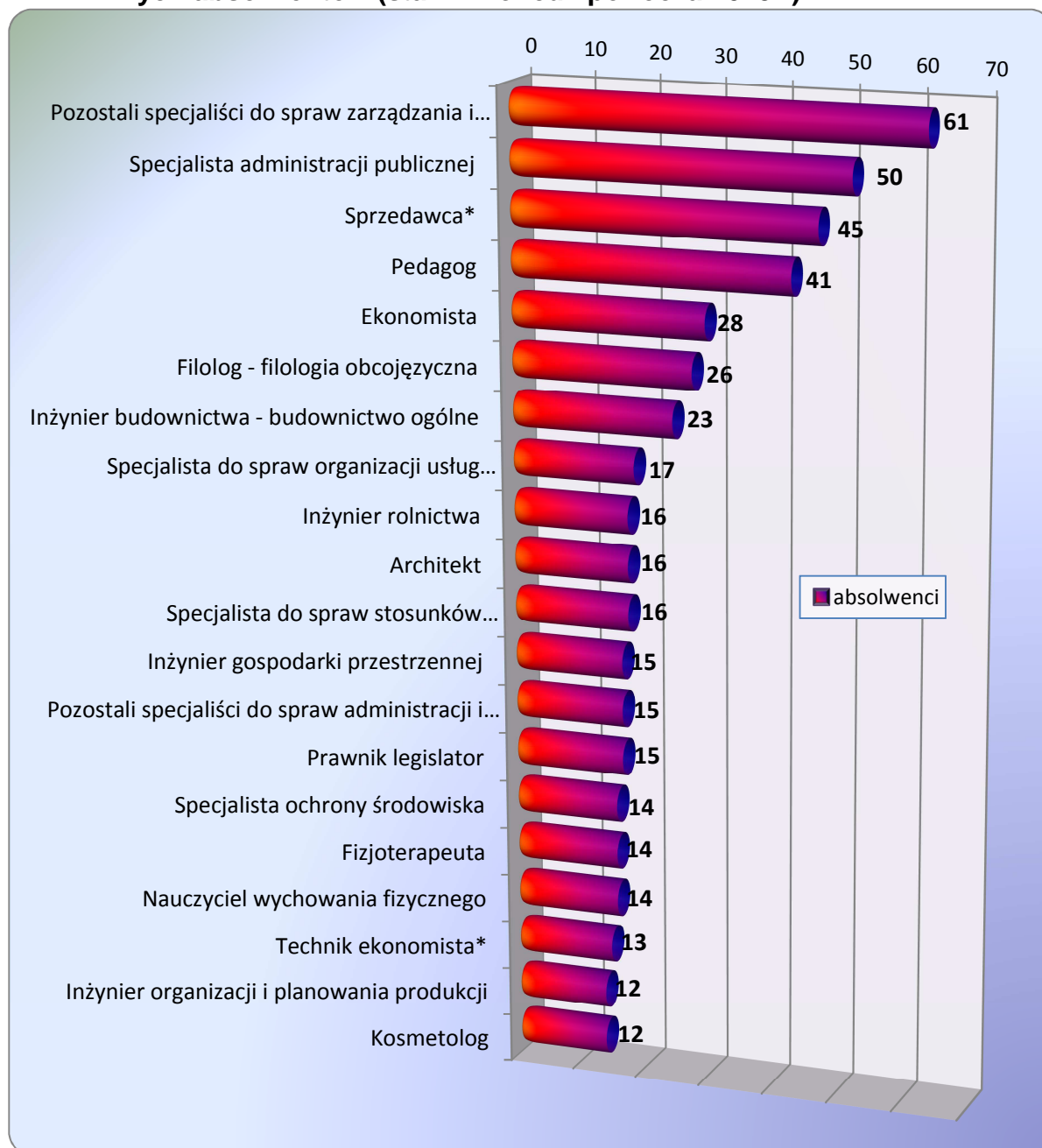
Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	I półrocze 2013r.	
			liczba	% do ogółu bezrob. absolw.
1.	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	104	4,4
2.	2421	Specjaliści do spraw zarządzania i organizacji	64	2,7
3.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	53	2,2
4.	2351	Wizytatorzy i specjaliści metod nauczania	41	1,7
5.	2142	Inżynierowie budownictwa	37	1,6
6.	2643	Filolodzy i tłumacze	34	1,4
7.	2330	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego)	31	1,3
8.	2631	Ekonomiści	30	1,3
9.	2132	Specjaliści w zakresie rolnictwa, leśnictwa i pokrewni	27	1,1
10.	2141	Inżynierowie do spraw przemysłu i produkcji	24	1,0
11.	2149	Inżynierowie i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	24	1,0

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów szkół najliczniej wystąpiły osoby z wykształceniem wyższym i najwięcej było specjalistów do spraw administracji i rozwoju (4,4%), specjalistów do spraw zarządzania i organizacji (2,7%), wizytatorów i specjalistów metod nauczania (1,7%), inżynierów budownictwa (1,6%), filologów i tłumaczy (1,4%), nauczycieli gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego) oraz ekonomistów (po 1,3%).

Licznie reprezentowani byli również wśród bezrobotnych absolwentów przyszli sprzedawcy (2,2% ogółu zarejestrowanych absolwentów).

Wykres 5. Ranking 20 zawodów najczęściej występujących wśród bezrobotnych absolwentów (stan w końcu I półrocza 2013r.)

W powyższym rankingu najliczniejszych zawodów bezrobotnych absolwentów, w odróżnieniu od rankingu zawodów przedstawionego dla ogółu bezrobotnych, zdecydowaną większość stanowili specjaliści (18 pozycji). Podobnie jak w przypadku ogólnego rankingu, wysoką pozycję zajmują sprzedawcy. Brak tu natomiast zawodów z grupy pracowników przy pracach prostych, zawodów robotników budowlanych i robotników pomocniczych w przemyśle.

1.5 Zawody generujące długotrwałe bezrobocie w woj. podlaskim

Inną z grup bezrobotnych, objętych monitoringiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych są osoby długotrwałe bezrobotne (tj. poprzednio pracujące, pozostające bez pracy ponad 12 miesięcy). Wśród ogółu bezrobotnych woj. podlaskiego grupa ta stanowiła w końcu I półrocza 2013r. 32,2% (21884 osoby) i w stosunku do stanu sprzed roku zwiększyła się o 2117 osób, tj. o 10,7%. Jest to grupa bezrobotnych, której sytuacja uległa pogorszeniu w stopniu znacznie większym niż wśród ogółu bezrobotnych, wśród których poziom bezrobocia zwiększył się w tym okresie o 5,0%.

Tab. 10 Długotrwałe bezrobotni w woj. podlaskim wg wielkich grup zawodów (stan w końcu I półrocza 2013 roku)

Grupy zawodów (nazwa grupy wielkiej)	Bezrobotni ogółem		Długotrwałe bezrobotni	
	liczba	%	liczba	%
Ogółem, z tego:	68002	100,0	21884	100,0
Bez zawodu	17393	25,6	2709	12,4
0. Siły zbrojne	9	0,01	5	0,02
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	261	0,4	89	0,4
2. Specjaliści	6770	10,0	1559	7,1
3. Technicy i inny średni personel	8994	13,2	2859	13,1
4. Pracownicy biurowi	2092	3,1	790	3,6
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	8371	12,3	3345	15,3
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1308	1,9	594	2,7
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	14743	21,7	6220	28,4
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	3240	4,8	1389	6,3
9. Pracownicy przy pracach prostych	4821	7,1	2325	10,6

Długotrwałe bezrobotni to w woj. podlaskim w przeważającej mierze osoby pracujące poprzednio jako robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 28,4% ogółu długotrwałe bezrobotnych (wobec 21,7% udziału w ogólnej liczbie bezrobotnych), pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 15,3% (wobec 12,3 %), technicy i inny średni personel – 13,1% (wobec 13,1%) oraz pracownicy zatrudnieni przy pracach prostych – 10,6% (wobec 7,1%). Najmniej licznie wśród osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy występowały przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy – 0,4% (wobec 0,4%), rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – 2,7% (wobec 1,9%), pracownicy biurowi – 3,6% (wobec 3,1%) oraz operatorzy i mon-

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r.**

terzy maszyn i urządzeń, którzy stanowili 6,3% długotrwale bezrobotnych (wobec 4,8% wśród ogółu bezrobotnych).

W zbiorowości osób długotrwale bezrobotnych najliczniej reprezentowane były następujące 4-cyfrowe grupy zawodowe:

Tab. 11. Lista rankingowa zawodów najczęściej występujących wśród osób długotrwale bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza 2013r.)

Lp	Kod zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	I półrocze 2013r.	
			liczba	% do ogółu długotrwale bezr.
1.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	1705	7,8
2.	7222	Ślusarze i pokrewni	601	2,7
3.	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	518	2,4
4.	9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	512	2,3
5.	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	483	2,2
6.	9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	474	2,2
7.	7112	Murarze i pokrewni	473	2,2
8.	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	464	2,1
9.	9329	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie	438	2,0
10.	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	430	2,0
11.	5120	Kucharze	412	1,9
12.	5153	Gospodarze budynków	394	1,8
13.	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	388	1,8
14.	3115	Technicy mechanicy	386	1,8
15.	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	332	1,5

Wymienione grupy zawodowe należą jednocześnie do najliczniejszych subpopulacji bezrobotnych i związane są z niższymi poziomami wykształcenia.

Wskaźnikiem, który pozwala na wskazanie zawodów, w których najwięcej osób bezrobotnych pozostaje bez pracy powyżej 12 miesięcy, jest **wskaźnik długotrwałego bezrobocia w danym zawodzie**. Wskaźnik ten jest liczony jako stosunek liczby długotrwale bezrobotnych występujących w danym zawodzie do ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych w tym zawodzie. Można więc wysnuć wnioski, że kształcenie w takim zawodzie bez dostosowania programu nauczania do aktualnych potrzeb gospodarki może spowodować w przyszłości długotrwałe problemy ze znalezieniem zatrudnienia.

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r.**

Poniżej przedstawiono listę rankingową 33 grup zawodów o najwyższym wskaźniku długotrwałego bezrobocia. Listę tę wyłoniono spośród liczących się ilościowo grup zawodów, tj. takich, w których zarejestrowanych było co najmniej 150 osób długotrwale bezrobotnych, natomiast wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 0,33 lub więcej.

Tab. 12 Ranking zawodów generujących długotrwale bezrobocie w woj. podlaskim (stan w końcu I półroczu 2013r.)

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Liczba długotrwale bezrobotnych
1	7318	Rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów	259	0,56
2	6111	Rolnicy upraw polowych	164	0,55
3	7131	Malarze i pokrewni	215	0,54
4	9112	Pomoce i sprzętaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	474	0,54
5	9629	Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	166	0,53
6	5153	Gospodarze budynków	394	0,52
7	7115	Cieśle i stolarze budowlani	164	0,51
8	7112	Murarze i pokrewni	473	0,49
9	9329	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	438	0,49
10	7126	Hydraulicy i monterzy instalacji sanitarnych	252	0,49
11	8341	Operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych	245	0,47
12	9333	Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów	192	0,47
13	7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	174	0,47
14	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	297	0,45
15	8160	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni	193	0,45
16	9312	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	170	0,45
17	9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	512	0,44
18	7222	Ślusarze i pokrewni	601	0,44
19	7233	Mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych	276	0,42
20	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	430	0,42
21	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	1705	0,42
22	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	483	0,41
23	4110	Pracownicy obsługi biurowej	262	0,40
24	7412	Elektromechanicy i elektromonterzy	290	0,40
25	6130	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	212	0,39
26	8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	164	0,39
27	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	464	0,38

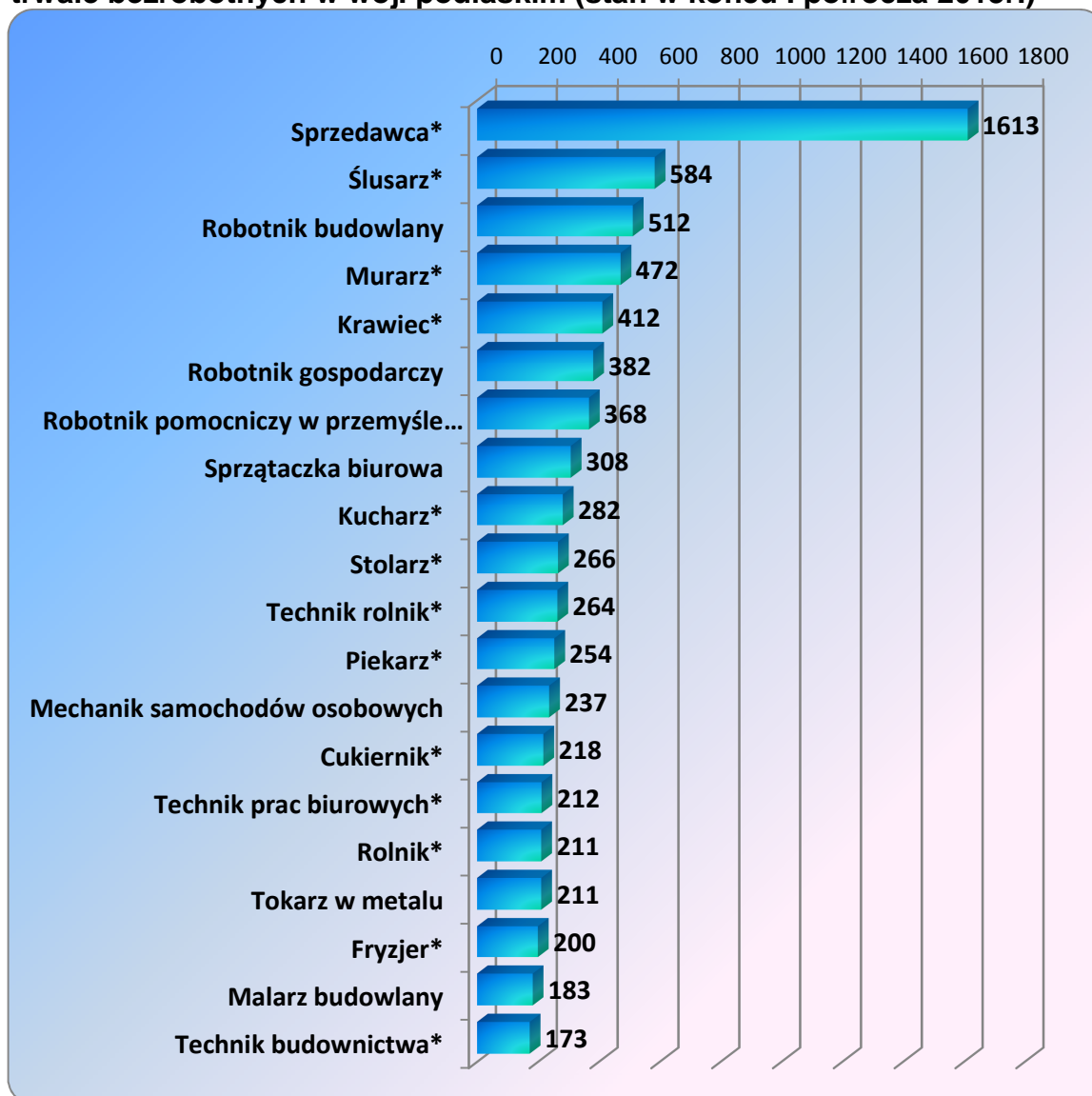
**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r.**

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia	Liczba długotrwałe bezrobotnych
28	4321	Magazynierzy i pokrewni	175	0,38
29	3112	Technicy budownictwa	225	0,37
30	3119	Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	262	0,36
31	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	332	0,34
32	5120	Kucharze	412	0,33
33	5141	Fryzjerzy	231	0,33

Jak wynika z powyższego zestawienia, do zawodów w największym stopniu generujących długotrwałe bezrobocie należą zawody z grupy robotników przemysłowych i rzemieślników: związane z budownictwem (m.in. malarze, cieśle i stolarza budowlani, murarze, hydraulicy i monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych, stolarze meblowi), przemysłem (ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali, ślusarze, elektromechanicy i elektromonterzy), odzieżowym (rękodzielnicy wyrobów z tkanin, skóry i pokrewnych materiałów, szwaczki i hafciarki, krawcy, kuśnierze, kapelusznicy) oraz spożywczym (piekarze, cukiernicy i pokrewni). Wystąpiły także zawody związane z rolnictwem (rolnicy upraw polowych, operatorzy wolnobieżnych maszyn rolniczych i leśnych, rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej, technicy rolnictwa i pokrewni). Dużą grupę stanowili pracownicy przy pracach prostych (m.in. pomoce i sprzątaczkę biurowe, robotnicy przy pracach prostych w przemyśle, robotnicy pracujący przy przeladunku towarów, robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym). Były to więc zawody związane z przemysłem, usługami prostymi oraz z niższymi poziomami wykształcenia. Do zawodów generujących długotrwałe bezrobocie należy także zaliczyć zawód sprzedawcy sklepowego oraz pracownika obsługi biurowej, jednakże do tych zawodów kierowanych jest najwięcej ofert pracy.

Wykres 6. Ranking*) zawodów najliczniej występujących wśród osób długotrwale bezrobotnych w woj. podlaskim (stan w końcu I półrocza 2013r.)

*) Ranking obejmuje 20 zawodów (wg 6-cyfrowych kodów), w których długotrwale bezrobotni stanowili co najmniej 33,3% i wystąpili najliczniej.

Wśród zawodów osób bezrobotnych długotrwale najliczniejsze były zawody związane z handlem, gastronomią i usługami (sprzedawca, krawiec, robotnik gospodarczy, sprzątaczką, kucharz, stolarz, piekarz, mechanik samochodów osobowych, cukiernik, fryzjer), zawody związane z budownictwem i przemysłem (ślusarz, robotnik budowlany, murarz, robotnik pomocniczy w przemyśle, stolarz, tokarz w metalu, malarz budowlany, technik budownictwa) oraz zawody związane z rolnictwem (technik rolnik, rolnik).

2. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

W ciągu I półroczu 2013r. pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego 13001 ofert pracy, z tego 70,4% dotyczyło miejsc pracy w zakładach sektora prywatnego, a 29,6% - w zakładach sektora publicznego. Oferty pracy subsydiowanej stanowiły ponad 56,5% wszystkich propozycji zatrudnienia, będących w dyspozycji urzędów pracy. W porównaniu do I półroczu 2012r. liczba ofert pracy zwiększyła się o 2631, tj. o 25,4% (10370).

Tab. 13 Struktura ofert pracy wg wielkich grup zawodów w I półroczu 2013r.

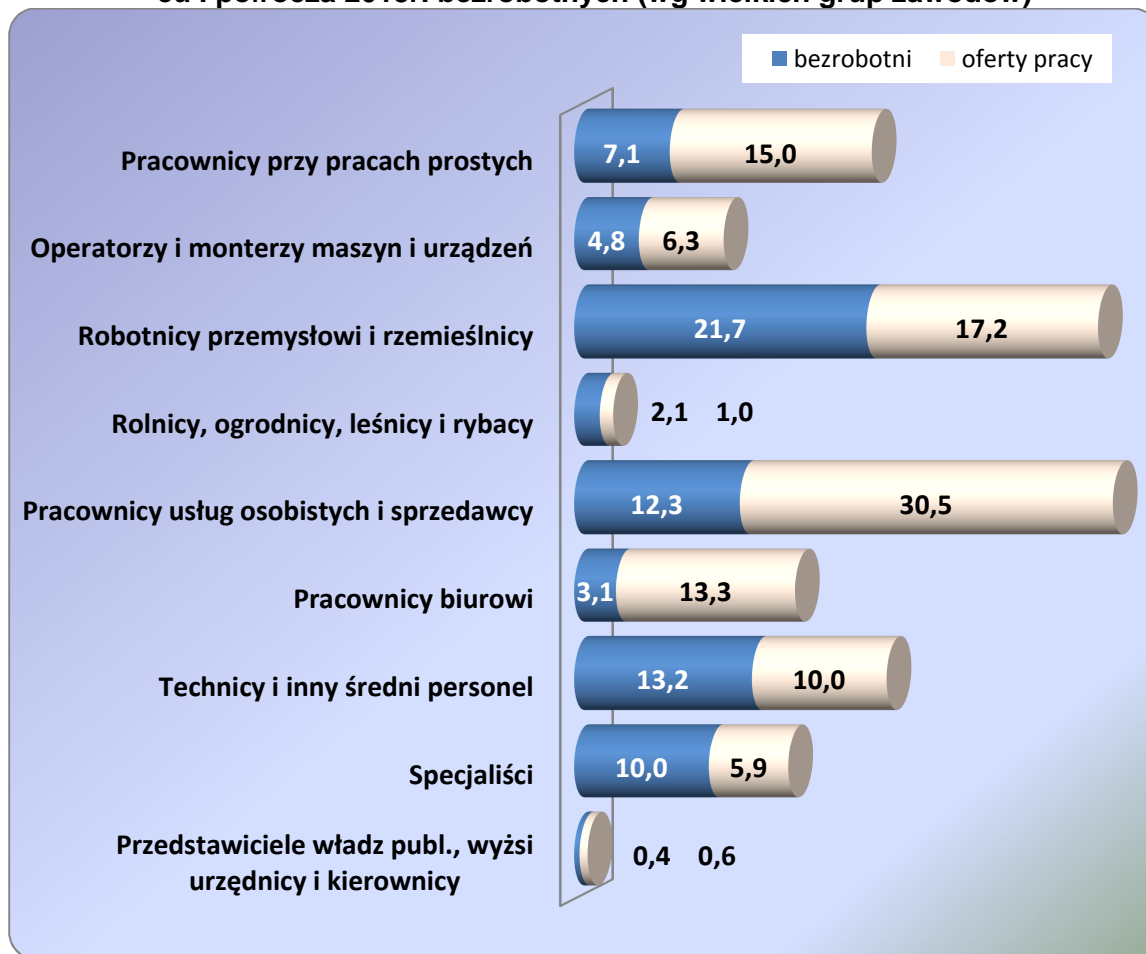
Grupy zawodów: (nazwa wielkiej grupy)	Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2013r.			
	ogółem	%	w tym pracy subsyd.	% ogółu ofert
Ogółem, z tego:	13001	100,0	7343	56,5
Bez zawodu	29	0,2	x	x
0. Siły zbrojne	0	0,0	0	0,0
1. Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	82	0,6	6	7,3
2. Specjaliści	767	5,9	453	59,1
3. Technicy i inny średni personel	1296	10,0	782	60,3
4. Pracownicy biurowi	1731	13,3	1440	83,2
5. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	3967	30,5	2781	70,1
6. Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	136	1,0	96	70,6
7. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2232	17,2	618	27,7
8. Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	813	6,3	126	15,5
9. Pracownicy przy pracach prostych	1948	15,0	1041	53,4

W I półroczu 2013r. najwięcej propozycji pracy skierowanych było do 4 grup zawodowych: pracowników usług osobistych i sprzedawców - 30,5% ogółu ofert (w tym 70,1% dotyczyło propozycji zatrudnienia subsydiowanego), robotników przemysłowych i rzemieślników - 17,2% (w tym 27,7% subsyd.), pracowników przy pracach prostych - 15,0% (w tym 53,4% subsyd.) i pracowników biurowych - 13,3% ogółu ofert (w tym 83,2% subsyd.).

Najmniej ofert pracy kierowanych było do przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (0,6%) oraz rolników, ogrodników, leśników i rybaków (1,0%), następnie specjalistów (5,9%). Nie było zapotrzebowania na żołnierzy zawodowych.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2013r.

Wykres 7. Porównanie struktury zawodowej ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy woj. podlaskiego w I półroczu 2013r. oraz zarejestrowanych w końcu I półrocza 2013r. bezrobotnych (wg wielkich grup zawodów)

Z zestawienia struktury zawodowej ofert pracy zgłaszanych do urzędów pracy i zarejestrowanych bezrobotnych wynika, że największe dysproporcje między podażą pracy a popytem na nią dotyczą: grupy pracowników usług osobistych i sprzedawców (12,3% w strukturze bezrobotnych wobec 30,5% w strukturze ofert pracy), pracowników biurowych (odpowiednio: 3,1% wobec 13,3%), pracowników przy pracach prostych (7,1% wobec 15,0%), a także specjalistów (10,0% wobec 5,9%) i rolników, ogrodników, leśników i rybaków (2,1% wobec 1,0%). Najbardziej wyrównane proporcje między podażą i popytem w tym zakresie dotyczą robotników przemysłowych i rzemieślników (21,7% wobec 17,2%) i operatorów i monterów maszyn i urządzeń (4,8% wobec 6,3%).

Dokładniejszych informacji na temat popytu na poszczególne zawody dostarczy poniższa lista rankingowa ofert pracy najczęściej zgłaszanych do urzędów pracy. Lista ta obejmuje 20 grup zawodów, w których w I półroczu 2013r. zgłoszono w skali województwa co najmniej 100 ofert pracy.

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r.**

Tab. 14 Ranking ofert pracy (wg 4-cyfrowych grup zawodów) najczęściej zgłaszanych w I półroczu 2013r.

Lp	Kod zawodu	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2013r.	
			liczba	%
1.	5153	Gospodarze budynków	1782	13,7
2.	4110	Pracownicy obsługi biurowej	1175	9,0
3.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	1077	8,3
4.	9112	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne	390	3,0
5.	9313	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	345	2,7
6.	7125	Szklarze	329	2,5
7.	3322	Przedstawiciele handlowi	270	2,1
8.	8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	266	2,0
9.	9412	Pomoce kuchenne	265	2,0
10.	9329	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	225	1,7
11.	9629	Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	185	1,4
12.	5120	Kucharze	171	1,3
13.	3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	166	1,3
14.	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	153	1,2
15.	9312	Robotnicy pomocniczy w budownictwie drogowym, wodnym i pokrewni	153	1,2
16.	4321	Magazynierzy i pokrewni	143	1,1
17.	3412	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	138	1,1
18.	5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	138	1,1
19.	5413	Pracownicy ochrony osób i mienia	132	1,0
20.	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	123	0,9

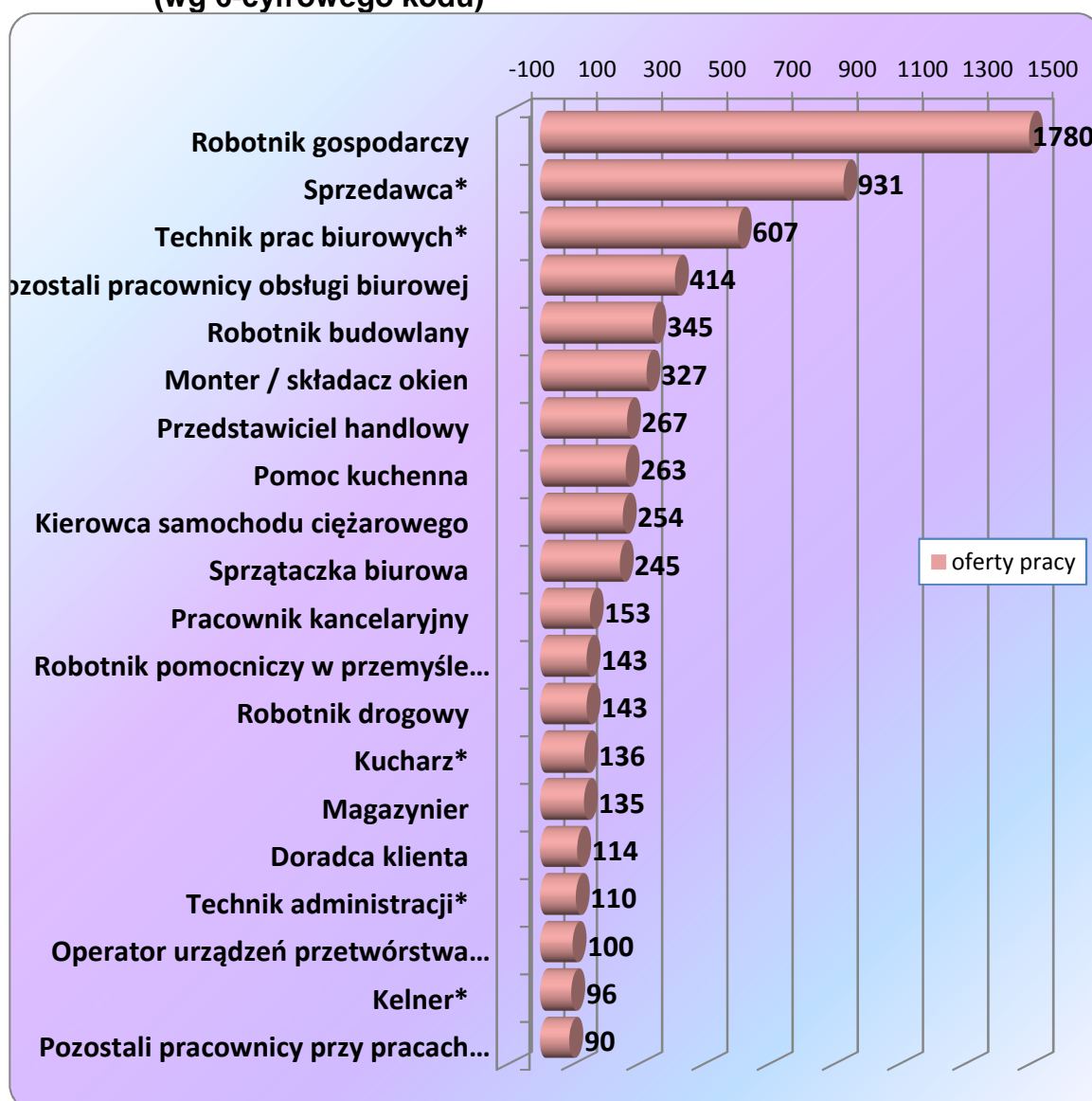
Jak wynika z powyższego zestawienia, preferencje pracodawców szukających pracowników za pośrednictwem powiatowych urzędów pracy nie zmieniają się. W strukturze zawodowej ofert zaznaczyła się przewaga 3 grup zawodów, których udział wyniósł łącznie ponad 30% wszystkich propozycji zatrudnienia, tj.: gospodarze budynków – 1782 (13,7% ogółu ofert), pracownicy obsługi biurowej – 1175 (9,0%) oraz sprzedawcy sklepowi – 1077 (8,3%).

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2013r.

Dalsze pozycje w rankingu zostały zdominowane przez oferty pracy dla pracowników przy pracach prostych (pomocy i sprzętaczek biurowych, hotelowych, robotników pomocniczych w budownictwie ogólnym, pomocy kuchennych, robotników przy pracach prostych w przemyśle, robotników pomocniczych w budownictwie drogowym, wodnym), pracowników usług osobistych i sprzedawców (kucharzy, pracowników sprzedaży i pokrewnych, pracowników ochrony osób i mienia), techników i innego średniego personelu (przedstawicieli handlowych, pracowników administracyjnych i sekretarzy biura zarządu, pracowników pomocy społecznej i pracy socjalnej), a także szklarzy, kierowców samochodów ciężarowych magazynierów oraz krawców, kuśnierzy i kapeluśników.

Wykres 8. Ranking 20 zawodów w ofertach pracy najczęściej zgłaszanych przez pracodawców do PUP woj. podlaskiego w okresie I półrocza 2013r. (wg 6-cyfrowego kodu)

2.1. Wskaźnik szansy uzyskania oferty.

Wskaźnik szansy uzyskania oferty w określonym zawodzie określa, jak duże są szanse na znalezienie pracy w tym zawodzie. Wskaźnik ten oblicza się jako stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie w danym okresie czasu, będących w dyspozycji powiatowego urzędu pracy do średniego miesięcznego poziomu rejestrowanego bezrobocia w tym zawodzie. Pozwala on na ustalenie, w których zawodach najłatwiej i najtrudniej znaleźć pracę. Im wyższa wartość tego wskaźnika, tym szanse te rosną.

Tab. 15 Wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy w woj. podlaskim w I półroczu 2013r. (wg dużych grup zawodów)

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik*) szansy uzyskania oferty
1	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,3613
2	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	0,2868
3	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	0,2141
4	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,1905
5	"51"	Pracownicy usług osobistych	0,1161
6	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	0,1095
7	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,103
8	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	0,0995
9	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,0855
10	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,0833
11	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,0748
12	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	0,072
13	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,0597
14	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,0594
15	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,057
16	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,0564
17	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,0524
18	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,052
19	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,0517
20	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,0466
21	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,0463
22	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,0425
23	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,041
24	"62"	Leśnicy i rybacy	0,0343

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r.**

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik*) szansy uzyskania oferty
25	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,0308
26	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,0301
27	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,0281
28	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,0223
29	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,0214
30	"82"	Monterzy	0,0202
31	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,0197
32	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,0193
33	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,0187
34	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,0141
35	"35"	Technicy informatycy	0,0139
36	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,0137
37	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,0095
38	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,0089
39	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0043
40	"01"	Oficerowie sił zbrojnych	0
41	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0
42	"03"	Żołnierze szeregowi	0

*) Duże grupy zawodów uszeregowane od najwyższego do najniższego wskaźnika szansy uzyskania oferty

W skali dużych (2-cyfrowych) grup zawodów największe szanse na otrzymanie propozycji pracy mieli robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie, sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni, pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki, sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach, pracownicy usług osobistych oraz ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych.

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2013r.

Analizując natomiast szanse uzyskania oferty pracy według 4-cyfrowych grup zawodów, można wskazać następujące grupy zawodów, w których istnieją duże szanse na otrzymanie oferty pracy:

"4222"	Pracownicy centrów obsługi telefonicznej (pracownicy call center)	8,6666
"5312"	Asystenci nauczycieli	2,8
"9213"	Robotnicy pomocniczy przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	2,1538
"2511"	Analitycy systemowi	1
"3333"	Pośrednicy pracy i zatrudnienia	1
"2286"	Optometryści	1
"5113"	Przewodnicy turystyczni i piloci wycieczek	0,8333
"3352"	Urzędnicy do spraw podatków	0,75
"3334"	Agenci do spraw rynku nieruchomości	0,6666
"1411"	Kierownicy w hotelarstwie	0,6666
"2353"	Lektorzy języków obcych	0,6111
"4214"	Windykatorzy i pokrewni	0,4667
"3439"	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	0,4476
"5163"	Pracownicy zakładów pogrzebowych	0,4444
"7125"	Szklarze	0,4387
"3423"	Instruktorzy fitness i rekreacji ruchowej	0,4286
"5244"	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	0,4275

Jednocześnie w statystykach urzędów pracy wystąpiło w I półroczu br. 88 elementarnych grup zawodów, w których zarejestrowane były osoby bezrobotne, mające zerowe szanse na jej znalezienie, gdyż w tych zawodach nie zgłoszono ani jednej oferty pracy. Zawody z nikłymi szansami na otrzymanie oferty pracy wystąpiły we wszystkich wielkich grupach zawodów, najwięcej jednak dotyczyło zawodów związanych z przemysłem włókienniczym, maszynowym oraz rolnictwem, ale też zawodów specjalistów - o profilu humanistycznym (literaci i autorzy tekstów, archeolodzy, socjolodzy i pokrewni).

3. ANALIZA BEZROBOCIA I OFERT PRACY WEDŁUG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY (WG SEKCJI PKD)

Statystyka bezrobotnych według sekcji PKD (Polskiej Klasyfikacji Działalności) określa przynależność ostatniego pracodawcy osoby bezrobotnej do odpowiedniej sekcji i sektora własności.

W woj. podlaskim wśród bezrobotnych dominowały osoby, które pracowały przed nabyciem statusu bezrobotnego. W końcu I półroczu 2013r. zbiorowość ta liczyła 52346 osób, tj. 77,0% ogółu bezrobotnych (przed rokiem było to 48662 osób, tj. 75,7% ogółu bezrobotnych).

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r.**

Tab. 16 Struktura bezrobotnych i ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności w woj. podlaskim - I półroczu 2013r.

Sekcje PKD	Bezrobotni				Oferty pracy zgłoszone w I półroczu 2013r.	
	zarejestrowani w I półroczu 2013r.		stan w końcu I półroczu 2013r.			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo. i rybactwo	527	1,8	1314	2,5	297	2,3
Górnictwo i wydobywanie	78	0,3	108	0,2	30	0,2
Przetwórstwo przemysłowe	5722	19,5	11282	21,6	1909	14,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimat.	83	0,3	145	0,3	35	0,3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	250	0,9	455	0,9	140	1,1
Budownictwo	3434	11,7	6273	12,0	1179	9,1
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	6048	20,6	10719	20,5	2273	17,5
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	921	3,1	1578	3,0	486	3,7
Transport i gospodarka magazynowa	955	3,3	1463	2,8	418	3,2
Informacja i komunikacja	286	1,0	398	0,8	107	0,8
Działalność finansowa i ubezpiecz.	480	1,6	788	1,5	359	2,8
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	351	1,2	652	1,2	204	1,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	831	2,8	1175	2,2	535	4,1
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1769	6,0	2521	4,8	635	4,9
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpiecz społ.	1511	5,2	2752	5,3	2271	17,5
Edukacja	889	3,0	1636	3,1	671	5,2
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	730	2,5	1216	2,3	799	6,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	544	1,9	780	1,5	426	3,3
Pozostała działalność usługowa	698	2,4	1131	2,2	225	1,7
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	35	0,1	170	0,3	2	0,02
Organizacje i zespoły eksterytorialne	1	0,003	1	0,002	0	0,0
Działalność nie zidentyfikowana	3177	10,8	5789	11,1	0	0,0
Ogółem	29320	100,0	52346	100,0	13001	100,0

Analiza struktury bezrobotnych według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy wskazuje, że największy ruch kadrowy w I półroczu 2013r. dokonywał się w następujących sekcjach gospodarki województwa podlaskiego:

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2013r.

- handel i naprawa pojazdów samochodowych – 6048 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (20,6% ogółu nowo zarejestrowanych) i 2273 zgłoszone oferty pracy (17,5% ogółu ofert),
- przetwórstwo przemysłowe - 5722 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (19,5%) i 1909 ofert pracy (14,7%),
- budownictwo – 3434 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (11,7%) i 1179 ofert (9,1%),
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 1769 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (6,0%) i 635 ofert (4,1%),
- administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 1511 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (5,2%) i 2271 ofert (17,5%),
- transport i gospodarka magazynowa - 955 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (3,3%) i 418 ofert (3,2%),
- działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 921 nowo zarejestrowanych bezrobotnych (3,1%) i 486 ofert (3,7 ogółu ofert).

W porównaniu do I półrocza 2012 roku, w analizowanym półroczu zaobserwowano wzrost liczby ofert pracy prawie we wszystkich w sekcjach, a największy w: handlu hurtowym i detalicznym; naprawie pojazdów samochodowych, włączając motocykle (o 509 ofert), administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych (o 367), budownictwie (o 229), a także w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (o 226). Spadek liczby ofert dotyczył jedynie pozostałej działalności usługowej (o 63 oferty mniej).

Liczba wszystkich zgłoszonych w tym okresie ofert zwiększyła się o 3631 ofert, tj. o 25,4%.

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Od lat mamy do czynienia z niedostosowaniem systemu kształcenia do wymagań rynku pracy, które powoduje, że funkcjonują na nim zawody, na które zapotrzebowanie ze strony pracodawców w postaci zgłaszanych ofert pracy jest znacznie mniejsze niż liczba osób mających kwalifikacje i chcących pracować w danym zawodzie (**zawody nadwyżkowe**) oraz zawody, w których pracodawcy mają problem ze znalezieniem kandydatów do pracy (**zawody deficytowe**). Nieznaczny procent sta-

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r.**

nowią natomiast zawody zrównoważone, tj. wykazujące równowagę w zakresie popytu i podaży pracy.

Analizy zawodów deficytowych i nadwyżkowych dokonano na podstawie **wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów**. Jest to procentowy udział liczby zgłoszonych w danym zawodzie ofert pracy w liczbie zarejestrowanych w tym zawodzie bezrobotnych.

Zawody o wskaźniku:

$W_{n,l}^k < 0,9$ to zawody nadwyżkowe,

$0,9 \leq W_{n,l}^k \leq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazujące równowagę na rynku pracy),

$W_{n,l}^k > 1,1$ to zawody deficytowe

Im wyższy wskaźnik, tym większe zapotrzebowanie na pracowników w danym zawodzie.

Tab. 17 Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2013r. (wg grup 2-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/ deficytu zawodów	
1	"01"	Oficerowie sił zbrojnych	0	X
2	"63"	Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0	
3	"03"	Żołnierze szeregowi	0	zawody nadwyżkowe
4	"31"	Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	0,0458	
5	"26"	Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	0,0732	
6	"35"	Technicy informatycy	0,1246	
7	"73"	Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,1355	
8	"23"	Specjaliści nauczania i wychowania	0,1371	
9	"21"	Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	0,1425	
10	"82"	Monterzy	0,1451	
11	"24"	Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	0,187	
12	"75"	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	0,2165	
13	"72"	Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	0,2176	
14	"74"	Elektrycy i elektronicy	0,2255	
15	"25"	Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	0,2258	
16	"61"	Rolnicy produkcji towarowej	0,2425	
17	"11"	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni	0,2609	
18	"32"	Średni personel do spraw zdrowia	0,3094	
19	"22"	Specjaliści do spraw zdrowia	0,3104	
20	"12"	Kierownicy do spraw zarządzania i handlu	0,325	

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r.**

Lp	Kod grupy zaw	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/ deficytu zawodów	
21	"62"	Leśnicy i rybacy	0,4588	
22	"13"	Kierownicy do spraw produkcji i usług	0,5094	
23	"93"	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,5179	
24	"81"	Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	0,5185	
25	"83"	Kierowcy i operatorzy pojazdów	0,5314	
26	"33"	Średni personel do spraw biznesu i administracji	0,548	
27	"42"	Pracownicy obsługi klienta	0,5519	
28	"52"	Sprzedawcy i pokrewni	0,5589	
29	"43"	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	0,5908	
30	"44"	Pozostali pracownicy obsługi biura	0,6667	
31	"71"	Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	0,6711	
32	"95"	Sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach	0,8	
33	"14"	Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	0,8214	
34	"54"	Pracownicy usług ochrony	0,8324	
35	"34"	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	1,0453	zawody równowagi
36	"91"	Pomoce domowe i sprzątaczk	1,0608	
37	"53"	Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	1,1639	Zawody deficytowe
38	"51"	Pracownicy usług osobistych	1,349	
39	"96"	Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	1,6806	
40	"94"	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	2,4587	
41	"41"	Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,9002	
42	"92"	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	4,4286	

Na rynku pracy woj. podlaskiego przeważają zawody zaliczane do nadwyżkowych. Wśród 42 grup zawodów wystąpiło 34 grupy zawodów nadwyżkowych oraz 6 grup zawodów deficytowych. Równowagą między popytem i podażą charakteryzowały się 2 grupy zawodów, a mianowicie średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny, pomoce domowe i sprzątaczk. Jest to więc rynek o głęboko zaburzonej równowadze w zakresie popytu i podaży pracy.

Trzy pierwsze grupy zawodów, będące na czele powyższego rankingu, charakteryzują się znikomą liczbą ofert pracy. Są to oficerowie sił zbrojnych oraz żołnierze szeregowi oraz rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby.

Do **deficytowych** dużych grup zawodów należą: pracownicy opieki osobistej i pokrewni, pracownicy usług osobistych, ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych, pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki, sekretarki,

operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni oraz robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie.

Jako **najbardziej nadwyżkowe** należy wskazać następujące duże grupy zawodów: średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych, specjaliści z dziedziny prawa, spraw społecznych i kultury, technicy informatycy, rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni oraz specjaliści nauczania i wychowania.

Bardziej szczegółowych danych dostarcza analiza 393 elementarnych (4-cyfrowych) grup zawodów. Wśród podlaskich bezrobotnych zarejestrowanych w końcu w I półroczu 2013r., można wyróżnić:

- 295 grup zawodów nadwyżkowych, w tym w 88 nie zgłoszono ani jednej oferty pracy,
- 16 grup zawodów zrównoważonych,
- 82 grupy zawodów deficytowych, w tym 13 grup osiągnęło wskaźnik określany jako MAX - wskaźnik ten dotyczy zawodów, w których zgłoszono oferty, ale w ewidencji urzędów pracy nie odnotowano bezrobotnych posiadających te zawody.

4.1. Zawody nadwyżkowe

Zawody nadwyżkowe stanowiły na rynku pracy woj. podlaskiego 75,1% ogółu zawodów, jakie wystąpiły w I półroczu 2013r. w sprawozdawczości urzędów pracy. Obejmowały one 295 grup zawodów. W zawodach tych zapotrzebowanie ze strony pracodawców na pracowników było mniejsze niż liczba poszukujących pracy w tych zawodach. 29,8% zawodów nadwyżkowych to takie, w których w ciągu analizowanego półrocza pracodawcy w ogóle nie zgłosili ofert pracy (88 grup zawodów). W grupie tej najliczniej reprezentowani byli bezrobotni w zawodach:

- archeolodzy, socjolodzy i pokrewni,
- rolnicy upraw polowych,
- operatorzy urządzeń telekomunikacyjnych,
- operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni,
- inżynierowie elektronicy.

Dalsze 36,6% grup zawodów nadwyżkowych uzyskało wskaźniki intensywności o wartości od 0,005 do 0,3 (108 grup zawodów). Spośród nich do najliczniej reprezentowanych przez bezrobotnych grup zawodów (liczących co najmniej 400 bezrobotnych) należały zawody przedstawione w poniższej tabeli.

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r.**

**Tab. 18 Ranking najbardziej nadwyżkowych zawodów w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r. (wg grup 4-cyfrowych)**

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)
1	3314	Średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych	0,0085
2	3142	Technicy rolnictwa i pokrewni	0,0088
3	3115	Technicy mechanicy	0,0323
4	2422	Specjaliści do spraw administracji i rozwoju	0,051
5	7222	Ślusarze i pokrewni	0,1023
6	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	0,1241
7	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	0,1252
8	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	0,1759
9	7112	Murarze i pokrewni	0,2635
10	5120	Kucharze	0,2785
11	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	0,2834

*) Uwzględniono grupy zawodów liczących co najmniej 400 bezrobotnych;
Grupy zawodów uszeregowano od najniższego do najwyższego wskaźnika intensywności nadwyżki.
Im niższy wskaźnik, tym większa nadwyżka.

W woj. podlaskim najbardziej nadwyżkowe zawody skupiły się głównie w dwóch grupach zawodów: robotników przemysłowych i rzemieślników oraz techników i innego średniego personelu, i były to:

- zawody związane z przemysłem maszynowym oraz budownictwem (ślusarze, murarze i pokrewni)
- zawody rzemieślnicze i sektora usług (stolarze meblowi i pokrewni, mechanicy pojazdów samochodowych, piekarze, cukiernicy i pokrewni, kucharze, krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni),
- zawody techniczne (technicy rolnicy, technicy mechanicy, średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych),

Na poziomie poszczególnych specjalności można wskazać następujące najbardziej nadwyżkowe zawody na podlaskim rynku pracy:

Tab.19 Ranking 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów i specjalności w woj. podlaskim w I półroczu 2013r. (wg 6-cyfrowego kodu)

Lp	kod zaw.	Zawód	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)	Liczba bezrobotnych w końcu I półrocza 2013r.
1	"311204"	Technik budownictwa*	0,0041	474
2	"613003"	Rolnik*	0,005	537
3	"314207"	Technik rolnik*	0,0057	786

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r.**

Lp	kod zaw.	Zawód	Wskaźnik intensywności nadwyżki*)	Liczba bezrobotnych w końcu I półrocza 2013r.
4	"834103"	Mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych*	0,0069	366
5	"331403"	Technik ekonomista*	0,0079	1147
6	"343403"	Technik organizacji usług gastronomicznych*	0,0108	122
7	"263102"	Ekonomista	0,0168	463
8	"723303"	Mechanik maszyn i urządzeń budowlanych i melioracyjnych	0,0169	119
9	"311504"	Technik mechanik*	0,0204	1086
10	"311924"	Technik technologii odzieży*	0,0214	302
11	"213205"	Inżynier rolnictwa	0,0215	133
12	"213303"	Specjalista ochrony środowiska	0,0225	102
13	"235107"	Pedagog	0,0248	428
14	"723307"	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,0342	204
15	"261906"	Prawnik legislator	0,0387	161
16	"242222"	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	0,0392	145
17	"233025"	Nauczyciel wychowania fizycznego	0,04	112
18	"311408"	Technik elektronik*	0,04	216
19	"233008"	Nauczyciel języka angielskiego	0,0405	113
20	"712904"	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie*	0,0625	162
21	"311303"	Technik elektryk*	0,064	185
22	"242217"	Specjalista administracji publicznej	0,0653	584
23	"722204"	Ślusarz*	0,0826	1344
24	"751201"	Cukiernik*	0,0864	540
25	"351203"	Technik informatyk*	0,0881	332
26	"512002"	Kucharz małej gastronomii*	0,0951	524
27	"751105"	Rzeźnik - wędliniarz*	0,096	211
28	"711503"	Stolarz budowlany	0,1014	143
29	"741207"	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,1042	227
30	"834101"	Kierowca ciągnika rolniczego	0,1132	131

*) Zawody uszeregowano od najniższego do najwyższego wskaźnika intensywności nadwyżki. Im niższy wskaźnik, tym większa nadwyżka; ranking obejmuje 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów, w których zarejestrowanych było co najmniej 100 bezrobotnych, ranking nie uwzględnia maksymalnych nadwyżek oraz zawodów tzw. „pozostałych”.

4.2 Zawody deficytowe

Do zawodów deficytowych zalicza się zawody, w których zakłady pracy miały kłopoty ze znalezieniem pracowników, ponieważ liczba osób poszukujących pracy była mniejsza niż zapotrzebowanie pracodawców bądź nie spełniały one ich oczekiwań pod względem kwalifikacji lub umiejętności. W I półroczu br. odnotowano 82 grupy elementarne zawodów deficytowych i stanowiły one 20,9% ogółu zawodów występujących w tym czasie w statystykach rynku pracy.

Wśród tych 82 grup zawodów deficytowych, na które pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie w I półroczu 2013r., w 13 grupach w ewidencji powiatowych urzędów pracy nie było zarejestrowanych bezrobotnych (wskaźnik MAX). Jednakże zgłoszenia miejsc pracy były jednostkowe (1-26 ofert pracy w skali województwa).

Poniżej przedstawiono ranking najbardziej deficytowych 4-cyfrowych grup zawodów o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu, w których jednocześnie zgłoszono co najmniej 30 ofert pracy w skali województwa.

Tab. 20. Ranking zawodów deficytowych w woj. podlaskim w I półroczu 2013r. (wg grup 4-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik intensywności deficytu
1	5312	Asystenci nauczycieli	42
2	9213	Robotnicy pomocniczy przy uprawie roślin i hodowli zwierząt	42
3	5153	Gospodarze budynków	5,3036
4	3439	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowany	4,7
5	5311	Opiekunowie dziecięcy	4,3333
6	7125	Szklarze	3,8706
7	2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	3,4706
8	7111	Monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków	3,2
9	4110	Pracownicy obsługi biurowej	3,1085
10	9412	Pomoce kuchenne	2,5728
11	7116	Robotnicy budowy dróg i pokrewni	2,4444
12	4226	Recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych)	2,4054
13	3322	Przedstawiciele handlowi	2,3478
14	9214	Robotnicy pomocniczy w ogrodnictwie i sadownictwie	2,3333
15	3412	Pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej	1,9437
16	9613	Zamiatacze i pokrewni	1,7593
17	5244	Sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej	1,6897

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r.**

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik intensywności deficytu
18	7123	Tynkarze i pokrewni	1,6176
19	4120	Sekretarki (ogólne)	1,6098
20	5249	Pracownicy sprzedaży i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1,6047
21	9629	Pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani	1,5041
22	3343	Pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	1,4561
23	6113	Ogrodnicy	1,2571
24	4311	Pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości	1,2394
25	3259	Średni personel do spraw zdrowia gdzie indziej niesklasyfikowany	1,1548
26	9112	Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne	1,1471
27	7523	Ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna	1,1053
28	8331	Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	1,1026

*) Grupy zawodów uszeregowano od najwyższego do najniższego wskaźnika intensywności deficytu. Im wyższy wskaźnik, tym większy deficyt.

Na podlaskim rynku pracy można wskazać następujące grupy zawodów deficytowych:

- na poziomie wykształcenia średniego:
 - pracownicy biurowi: pracownicy obsługi biurowej, recepcjoniści (z wyłączeniem hotelowych), sekretarki (ogólne), pracownicy administracyjni i przedstawiciele biura zarządu, pracownicy do spraw rachunkowości i księgowości,
 - pracownicy handlu: przedstawiciele handlowi, sprzedawcy (konsultanci) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej, pracownicy sprzedaży i pokrewni,
 - pracownicy usług osobistych, medycznych, rekreacji: asystenci nauczycieli, średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej, opiekunowie dziecięcy, pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej, średni personel do spraw zdrowia,
- zawody robotników w budownictwie: szklarze, monterzy konstrukcji budowlanych i konserwatorzy budynków, robotnicy budowy dróg i pokrewni, tynkarze i pokrewni, ustawiacze i operatorzy maszyn do obróbki i produkcji wyrobów z drewna,
- zawody robotników niewykwalifikowanych: robotnicy pomocniczy przy uprawie roślin i hodowli zwierząt, pomoce kuchenne, robotnicy pomocniczy w ogrodnictwie i sadownictwie, zamiatacze i pokrewni, pracownicy przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowani, pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne.

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r.**

Poniżej przedstawiono listę rankingową 30 najbardziej deficytowych specjalności na podlaskim rynku pracy.

Tab. 21 Ranking 30 najbardziej deficytowych zawodów i specjalności w woj. podlaskim w I półroczu 2013r. (wg 6-cyfrowego kodu)

Lp	Kod grupy zaw.	Zawody	Wskaźnik Intensywności deficytu*)	Liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu 2011r.
1	531202	Asystent nauczyciela przedszkola	42	42
2	921301	Pomoc.robot.przy upraw.rośl.i hod.zwierz	42	84
3	411003	Pracownik kancelaryjny	19,125	153
4	341202	Opiekun osoby starszej	8,6667	52
5	541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	8,3333	25
6	711501	Cieśla	6,8	68
7	721205	Spawacz metodą MIG	6,25	25
8	515303	Robotnik gospodarczy	5,528	1780
9	522304	Sprzedawca w branży spożywczej	5,125	41
10	241202	Doradca finansowy	4,8333	58
11	711101	Konserwator budynków	4,7	47
12	343901	Animator kultury	4,6667	42
13	911203	Pokojowa	4,4	44
14	816029	Oper.urz.przetwórstwa owocowo-warzywnego	4,3478	100
15	712501	Monter/składacz okien	4,1392	327
16	721204	Spawacz metodą MAG	4	36
17	611306	Ogrodnik terenów zieleni	3,5263	67
18	711601	Brukarz	3,4737	66
19	522303	Sprzedawca w branży przemysłowej	3,4667	52
20	341204	Opiekunka środowiskowa	3,375	27
21	333105	Spedytor	3,125	25
22	422603	Rejestratorka medyczna	3	39
23	921401	Pomocniczy robot.przy konser.ter.zieleni	2,9231	38
24	411004	Technik prac biurowych	2,8768	607
25	941201	Pomoc kuchenna	2,604	263
26	332203	Przedstawiciel handlowy	2,4953	267
27	422602	Recepcjonista	2,0833	50
28	431102	Fakturzystka	1,7143	36
29	524404	Telemarketer	1,6667	35
30	332101	Agent ubezpieczeniowy	1,625	26

*) Zawody uszeregowano od najwyższego do najniższego wskaźnika intensywności deficytu. Im wyższy wskaźnik, tym większy deficyt; ranking obejmuje 30 najbardziej deficytowych zawodów, w których pracodawcy zgłosili zapotrzebowanie na co najmniej 25 pracowników, ranking nie uwzględnia maksymalnych deficytów oraz zawodów tzw. „pozostałych”.

4.3 Zawody zrównoważone

Na wojewódzkim rynku pracy wystąpiły w I półroczu 2013r. 16 grup zawodów zrównoważonych, tj. takich, w których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) kształtował się w granicach 0,9 – 1,1. Stanowiły one 4,1% ogółu zawodów funkcjonujących w tym okresie na podlaskim rynku pracy.

Grupy zawodów o zrównoważonym popycie i podaży pracy na podlaskim rynku pracy zostały wskazane w poniższym zestawieniu.

Tab. 22. Zawody o zrównoważonym popycie i podaży w woj. podlaskim w I półroczu 2013r. (wg grup 4-cyfrowych)

Lp	Kod grupy zaw.	Nazwa elementarnej grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu
1	2433	Specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	0,9
2	8219	Monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	0,9
3	9122	Czyszciciele pojazdów	0,9
4	8111	Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni	0,92
5	8332	Kierowcy samochodów ciężarowych	0,956835
6	3323	Zaopatrzeniowcy	0,96
7	5245	Pracownicy stacji obsługi pojazdów	0,96
8	7121	Dekarze	0,965517
9	4131	Maszynistki i operatorzy edytorów tekstu	1
10	5151	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	1
11	5164	Opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami	1
12	8122	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	1
13	8171	Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru	1
14	9510	Pracownicy świadczący usługi na ulicach	1
15	5329	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	1,046512
16	1323	Kierownicy do spraw budownictwa	1,071429

Wśród zawodów o zrównoważonym popycie i podaży pracy w I półroczu 2013r. wystąpili przedstawiciele:

- zawodów związanych z budownictwem i przemysłem: kierownicy do spraw budownictwa, monterzy, kierowcy samochodów ciężarowych, górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż, dekarze, operatorzy urządzeń do ob-

**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim
w I półroczu 2013r.**

róbki powierzchniowej metali i nakładania powłok, operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru,

- handlu i usług: specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych), pracownicy stacji obsługi pojazdów, pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów, opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami, pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni,
- niewykwalifikowanej siły roboczej: czyściciele pojazdów, pracownicy świadczący usługi na ulicach.

PODSUMOWANIE I WNIOSKI

2013 rok to dalszy okres względnej stabilizacji sytuacji na rynku pracy. W I półroczu br., podobnie jak w analogicznym okresie roku poprzedniego, odnotowano zmniejszony napływ do bezrobocia, co spowodowało, że liczba zarejestrowanych bezrobotnych spadła o 0,7 tys. osób, tj. o 1,0% (do 68002 osób). Stopa bezrobocia w woj. podlaskim w końcu czerwca br. wyniosła 14,6% i wprawdzie w stosunku do końca grudnia 2012 roku zmniejszyła się o 0,1 punktu proc., jednakże nadal była o 0,9 punktu proc. wyższa niż przed rokiem.

W I półroczu br. do urzędów pracy zgłosiło 38,1 tys. nowych osób bezrobotnych, tj. o 3,5 tys. osób mniej niż w poprzednim półroczu, ale o 3,5 tys. osób więcej niż w I półroczu 2012r. Wśród nowo rejestrujących się najliczniej wystąpili przedstawiciele średniego personelu nauk fizycznych, chemicznych i technicznych, sprzedawcy i pokrewni, robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń, robotnicy w przetwórstwie spożywczym, drzewnym, tekstylnym, a także pracownicy usług osobistych, robotnicy budowlani, robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie oraz specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania.

Jednocześnie zwiększyła się liczba ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców do powiatowych urzędów pracy. W I półroczu 2013r. pracodawcy zgłosili 13 tys. ofert pracy, czyli o 2,6 tys. (o 25,4%) więcej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Zwiększyła się w tym zarówno liczba ofert pracy subsydiowanej o 1,7 tys., jak i niesubsydiowanej – o 0,9 tys. ofert.

W związku z ograniczeniem popytu na pracę nierównowaga między popytem na pracę a podażą pracy pogłębiła się. Zarówno wojewódzki, jak i poszczególne powiatowe rynki pracy wykazują znaczne dysproporcje między liczbą zarejestrowanych bezrobotnych (68 tys. osób w skali województwa) a liczbą ofert pracy będących w dyspozycji urzędów pracy (13 tys. ofert).

Bezrobocie w woj. podlaskim od lat 90-tych ubiegłego stulecia skoncentrowane jest w kilku sekcjach gospodarki, a mianowicie w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (21% ogółu zarejestrowanych w końcu I półrocza 2013r. bezrobotnych uprzednio pracowało w tej sekcji), przetwórstwie przemysłowym (20%), budownictwie (12%) i administracji publicznej i obronie narodowej (6%) oraz w kilku grupach zawodowych: robotników przemysłowych i rzemieślników (22% ogółu bezrobotnych), techników i innego średniego personelu (13%) i pracowników usług osobistych i sprzedawców (12%).

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2013r.

Jednocześnie z tych sekcji zgłaszane jest przez pracodawców największe zapotrzebowanie na nowych pracowników, a mianowicie: z administracji publicznej i obrony narodowej wpłynęło 18% ogółu ofert wpływających do urzędów pracy, z handlu i napraw pojazdów samochodowych - 18%, z przetwórstwa przemysłowego - 15%, i z budownictwa - 9%. Oferty pracy kierowane były przede wszystkim do pracowników usług osobistych i sprzedawców (31% zgłaszanych ofert), robotników przemysłowych i rzemieślników (16%), pracowników przy pracach prostych (15%) oraz pracowników biurowych (14%).

Nadmiar osób bezrobotnych w stosunku do oferowanych miejsc pracy nadal występuje w większości grup zawodów. Zawody nadwyżkowe stanowiły na rynku pracy woj. podlaskiego 75% ogółu zawodów, z czego 30% zawodów nadwyżkowych to takie, w których w ciągu I półrocza br. pracodawcy w ogóle nie zgłosili ofert pracy. Do najbardziej nadwyżkowych zawodów należały przede wszystkim zawody związane z przemysłem maszynowym oraz budownictwem (ślusarze, murarze i pokrewni), zawody rzemieślnicze i sektora usług (stolarze meblowi i pokrewni, mechanicy pojazdów samochodowych, piekarze, cukiernicy i pokrewni, kucharze, krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni), zawody techniczne (technicy rolnicy, technicy mechanicy, średni personel do spraw statystyki i dziedzin pokrewnych). Nadwyżka siły roboczej wystąpiła również wśród zawodów na poziomie wykształcenia wyższego, dotyczyła głównie, specjalistów ds. administracji i rozwoju.

Z kolei zawody deficytowe obejmowały 82 grupy i stanowiły ponad 21% ogółu zawodów funkcjonujących na rynku pracy w okresie I półrocza 2013r. Deficyt zasobów pracy wystąpił przede wszystkim na zawodów w obrębie średniego wykształcenia. Pracodawcy zgłaszali zwiększony popyt na pracowników obsługi biurowej, recepcjonistów (z wyłączeniem hotelowych), sekretarki (ogólne), pracowników administracyjnych i przedstawicieli biura zarządu, pracowników do spraw rachunkowości i księgowości, a także na przedstawicieli handlowych, sprzedawców (konsultantów) w centrach sprzedaży telefonicznej / internetowej, pracowników sprzedaży i pokrewnych oraz na pracowników usług osobistych, medycznych, rekreacji, m. in.: asystentów nauczycieli, średniego personelu w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej, opiekunów dziecięcych, pracowników pomocy społecznej i pracy socjalnej, średniego personelu do spraw zdrowia. Brakowało też robotników wykwalifikowanych w budownictwie: szklarzy, monterów konstrukcji budowlanych i konserwatorów budynków, robotników budowy dróg, tynkarzy, ustawiaczy i operatorów maszyn do obróbki

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w woj. podlaskim w I półroczu 2013r.

i produkcji wyrobów z drewna. Niezmiennie zgłaszany był duży popyt na robotników niewykwalifikowanych: robotników pomocniczych przy uprawie roślin i hodowli zwierząt, pomocy kuchennych, robotników pomocniczych w ogrodnictwie i sadownictwie, zamiataczy i pokrewnych, pracowników przy pracach prostych gdzie indziej niesklasyfikowanych, pomocy i sprzątaczek biurowych, hotelowych i pokrewnych.

W I półroczu 2013r. wyodrębniono 16 grup zawodów wykazujących równowagę w relacji popyt - podaż pracy (ok. 4%). Wśród zawodów „równowagi” znalazł się cały przekrój struktury zawodowej. Wystąpiły tu grupy zawodów związanych z budownictwem i przemysłem: kierownicy do spraw budownictwa, monterzy, kierowcy samochodów ciężarowych, górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż, dekarze, operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok, operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej i produkcji papieru.

Dość licznie reprezentowani byli pracownicy związani ze sprzedażą i usługami: specjaliści do spraw sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych), pracownicy stacji obsługi pojazdów, pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów, opiekunowie zwierząt domowych i pracownicy zajmujący się zwierzętami, pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni. Równowaga w zakresie popytu i podaży pracy dotyczyła również zawodów wymagających niskich kwalifikacji, m.in. czyścicieli pojazdów, pracowników świadczących usługi na ulicach.

W stały obraz podlaskiego rynku pracy wpisało się długotrwałe bezrobocie, które znalazło swoje odbicie również w strukturze zawodowej podlaskich bezrobotnych. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie stanowiły w końcu I półrocza 2013r. 32,0% całej zbiorowości bezrobotnych. Liczebność osób długotrwałe bezrobotnych na przestrzeni ostatniego roku wzrosła o 11% (przy ogólnym wzroście bezrobocia rzędu 5%). Do zawodów w największym stopniu generujących długotrwałe bezrobocie należą zawody z grupy robotników przemysłowych i rzemieślników związane z budownictwem, przemysłem metalowym i odzieżowym, spożywczym, zawody związane z rolnictwem oraz zawody z grupy pracowników przy pracach prostych. Były to więc zawody związane z usługami prostymi, przemysłem oraz z niższymi poziomami wykształcenia.

Sporządziła:
Joanna Falkowska

